15 EYLÛL 1932
7 inci sene No. 2370
NUSHASI 5 KURUŞTUR

Milliyet

Sahip ve Başmuharriri
Siirt Meb'usu MAHMUT

Umumî Neşriyat ve Yazı Müdürü
ETEM İZZET

İktısat Vekili Fabrikatörlerle Görüştü

Sanayicilerin teklifleri nazarı dikkate alınacaktır. Celâl B. Pazara tekliflerini Heyeti Vekileye bildirecek, karar alacaktır. Ismet Paşa seyahata çıkıyor.

Vesika ticareti devam etsin mi?

Yanlış kararları tashihte tereddüt edilmez. Yanlış yolun neresinden dönülse kârdır..

ANKARA, (Telefonla Başmuharririmizden) — Esas mak sat, ihracata prim vermektir. Her tedbir gibi bunun da iyi bir mülâhaza ile alındığı muhakkaktır. Fakat tatbikattaki neticeleri, bu neticelerden kimlerin istifade edeceği gözönüne alınınca vesika usulünden fayda yerine zarar geldiği kolaylıkla anlaşılır.

Tetkiklerimizin neticesini tesbit ediyoruz:

İhracata verilen primden müstahsile bir şey kalıyor mu? Burası şüphelidir. Primi alan ihracatçı ise, malının fiyatını indirerek satıyor. Onun düşüneceği şey maliyet fiyatıdır. Daha az kâra kanaat ederek malını ucuzca satması tabiîdir. Bu yüzden mal mukabili olarak memlekete girecek dövizin mikdarı tabiatile azalır. Esasen ihraç mallarımızın fiyatlarında mühim tenezzüller vardır.

Malı biraz daha ucuz vermek ihracat mikdarını arttırmaz. Çünkü rakiplerimiz de mallarını sürmek için ayni nisbette tenzilât yapmaktan çekinmezler.

İdhalâtçılar ne yapacak? İhraçat vesikası tedarik için vasatî olarak yüzde yirmi nisbetinde bir prim vermeğe razı olan idhalâtçı, memlekete getireceği mallara ne nisbette bir zam yapacak? Her halde bu nisbetin yüzde yirmiden fazla olacağı, hattâ bazı maddeler üzerinde yüzde elliyi bulacağı muhakkaktır. Demek ki müstehlikin yüklendiği mükellefiyet, ihracatçıya verilen prim mikdarının iki mislidir.

Vesika usulü eşya fiyatlarının istikrarını da bozacak: Pahalıya vesika alan tacir malını pahalıya satacak. Ucuzca vesika bulabilen tacir de ucuz satabilecektir. Eşya fiyatlarında istikrarın bozulması iyi bir şey değildir. Paranın istikrarından beklenen bir şey de fiyatlarda istikrar temini değil miydi?

Bütün insanları melek ve dürüst farzedemeyiz. Vesika usulü, gayri meşru kazançlara da kapıyı açık bırakıyor. Bir mal üzerine muhtelif merkezlerden iki vesika alınması kabil oluyor. Bunun kontrölü o kadar güç ki, derpiş edilecek kanunî mânilerin hiç bir tesiri olmaz.

İhracatı tesbit komisyonunun faaliyetini tanzim etmek te mühim bir iştir. Tatbikattaki zorlukların hududu yoktur. Komisyonun kapılarında beyanname ve vesika kaydettirmek için günlerce sıra bekleyen tacirlerin hâleti ruhiyelerini, muayyen müddeti zarfında işini bitirmeyerek vapuru kaçıranların halini, teahhur yüzünden taahhütlerini ifa edemeyeceklerin zararlarını da ayrıca düşünmelidir. Bundan başka düşünüldüğü gibi bu komisyonu iyi işletmek, şaşmaz bir intizam ve dürüstî ile yürütmek için elimizde sihirli bir vasıta yoktur. Birkaç günlük tatbikat, müşkülâtın derecesini daha iyi göstermiştir.

İşin bir de politik ciheti vardır: Bu karar ve tedbir en büyük hüsnü niyetle tatbik edilse bile efkârı umumiyeyi ifsat eden rivayetlere, propagandalara, suiistimallere yolaçmaması temin edilemez. Umumî harp esnasında men'i ihtikâr komisyonunu teşkil eden zatlar, o devrin en namuslu adamları idi. Fakat o tedbirin uğradığı fena telâkkilerin; mâneviyatı bozmakta ve hükûmetin mânevî nüfuzunu kırmakta çok tesiri olduğu hatırlardadır.

İhracat işlerile meşgul olan birçok zevat vesika usulünün aleyhindedirler. Bunlar memleket aleyhinde olan bir kararı, kendi menfaatlerine muvafıktır, diye müdafaa etmiyorlar. İş Bankasının teşkil ettiği İş Limited'in müdür ve hissedarlarından bir zat dedi ki:

— «Vesika usulünün şirketimize bahşettiği müsaade ve salâhiyetten istifade edersek bir kaç yüz bin lira kazanabiliriz. Çünkü bu mevsimde mühim ihracat faaliyeti içindeyiz. Hal buki sırf memleket mülâhazasile bu usule taraftar bulunmuyoruz. Hattâ şimdiye kadar mevcut müsaadeden istifade ederek bir vesika bile satmadık!»

Memleketçilik ve feragat fikrile hareket edenleri takdir etmek borcumuzdur. Zaten hususî menfaatleri memleket menfaatlarile telif edemeyenlerin muvaffakıyetleri meşkûktür. Bir gün kazansalar bile ertesi günü mutlaka zarar görürler.

Şunu da ilâve edelim: Sureti umumiyede ihracata, prim vermek aleyhinde değiliz. Bir çok mallarımız var ki, bunları ihraç için muayyen bir prim vermek mecburiyetindeyiz. Ancak bu primin istihdaf edilen gayeyi temin etmesi lâzımdır, bilhassa herkes için müsavi ve muayyen olması lâzımdır. Prim esası kabul edildikten sonra muayyen bir formül dahilinde ihracatçılara verilebilir.

İşte zarar ve mahzurlarını anlattığımız vesika işleri ve tatbikattaki tecellileri böyledir. Muhterem İktısat vekilinin de tetkikleri neticesinde ayni hükme varacaklarına eminiz. Yanlış kararları tashihte tereddüt edilmez. Yanlış yolun neresinden dönülse kârdır. Hükûmetimiz, bunu herkesten iyi bilir. Ve yapar.

Siirt Meb'usu
MAHMUT

M. Troçki'nin Seyahati

Çekoslavakya'ya gideceğini yazdığımiz M. Troçki henüz pasaportunu vize ettirmemiştir. Çekoslovak hükûmeti M. Troçki'nin tedavi için iki ay kadar Çekoslovakya'da ikametine esas itibarile muvafakat etmiş ve pasaportunun vize edilmesi için şehrimizdeki konsolosluğuna emir vermiştir. M. Troçki'nin pasaportu bazı muamelâtın ikmalinden sonra vize edilecektir. M. Troçki, Çekoslovakya'da tedavi müddetini ikmal ettikten sonra tekrar İstanbul'a avdet edecektir. Çekoslovakyada bulunduğu müddet zarfında muhafazası için tedabir ittihaz edileceği gibi, oradaki faaliyeti hükûmet tarafından nezaret altında bulundurulacaktır.

Sanayiciler lehine mühim kararlar verilecektir

Ne gibi şeyler serbest girecek?

Teşviki sanayi kanununun bahşettiği istisnaları lâğveden kanunlar sanayiciler lehine tadil edilecek

Ismet Pş. Celâl Beyle birlikte İş bankasından çıkıyorlar..

ANKARA, 14 (Milliyet) — Heyeti vekile bugün on yedide İsmet Pş. nın riyasetinde toplandı. İçtimada birikmiş işler görüşüldü. Pazar gününe kadar İktısat Vekili Celâl B. tetkikatını ileriletecektir. Ayni gün toplanacak olan heyeti vekilede iktısadî vaziyet görüşülürken tekliflerini izah eyleyecek, karar alacaktır.

Sanayi heyetinin temasları

ANKARA, 14 (Milliyet) — İktısat vekili Celâl B. fabrikatörler heyetini saat on dörtte Himayei Etfal konferans salonunda kabul etmiş, iki saat memleket sanayiini alâkadar eden bütün meseleler hakkında onlarla görüşmüştür. Heyet reisi Nazmi Nuri B. meseleleri üç kısma ayırarak vekile izahat verdi, izahatında bunlardan birincisinin kanun işi, ikincisinin karar işi, üçüncü kısmın ise doğrudan doğruya vekâlete ait olduğunu beyan ve teşviki sanayi kanununun neşri tarihi olan 927 senesinden beri geçen seneler zarfında bir mevcudiyet halini alan memleket sanayiinin istikbale endişesiz tereddütsüz yürütülmesini temenni etti.

Celâl B. kendisine verilen izahatı derin bir alâka ile dinlemiş,

(Devamı altıncı sahifede)

Ekalliyet mekteplerindeki Türk hocalar toplandı

Muallimler Maarif Vekili ile görüşmek üzere bir heyet ayırdılar

Türk hocalar ne istiyorlar?

Ecnebî ve ekalliyet mekteplerinde türkçe, tarih, coğrafya ve yurt bilgisi muallimleri dün öğleden sonra Halkevinde Abidin Daver Beyin riyasetinde saat 15 de fevkalâde bir kongre aktetmişlerdir.

İçtima çok hararetli olmuş ve muallimler ayrı ayrı fikirlerini söyliyerek bir çok münakaşalar cereyan etmiştir. Kongrede muallimler bilhassa vaziyetlerine istikrar verilmesi lâzım geldiğini ileri sürmüşlerdir.

Bu meyanda son tebeddüller mevzuu bahsolmuş ve bazı muallimlerin mektepleri değiştirildiği gibi çok defa esaslı teftişlere istinat ettirilmeden berayı tecziye ders saatleri haftada 10—15 saatten 4—5 saata kadar indirildiği ve bazan iki saat için mekteplere muallim bile gönderildiğini anlatmışlardır.. Bu ise bir çok muallimlerin fena vaziyete düşmelerine sebebiyet vermektedir. Halbuki bu mekteplerdeki muallimler resmî mekteplerdeki muallimler gibi yeni nesli yetiştirmek, istikbali hazırlamak vazifesinden maada bir de ekalliyetleri ve ecnebileri Türklüğe ısındırmak ve bu vatandaş unsurları kazanmak gibi dahamühim bir vazifeyi üzerlerine almış bulunduklarını söylemişlerdir. Bu itibarla ekalliyeti ve ecnebî mekteplerdeki Türk muallimlerine bu bakıştan daha ziyade ehemmiyet verilmesi lâzım geldiği ileri sürülmüştür.

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Gazi Hz.

Reisicümhur Hz. dün Florya'da ve Beyoğlu cihetinde otomobil ile bir gezinti yapmışlardır.

Başvekil Seyahate Çıkıyor

ANKARA, 14 (Milliyet) — Başvekil İsmet Pş. önümüzdeki pazartesi veya salı günü Anadolu seyahatına çıkacaktır.

Cemal Bey Döndü

Ofis müdürü Ankarada Vekil Beye izahat verdi

İktısat Vekâleti tarafından vaki olan davet üzerine Ankaraya giden İhracat Ofisi müdürü Cemal Bey dün avdet etmiştir.

CEMAL BEY

Cemal Bey dün kendisile görüşen bir muharririmize demiştir ki:

— Ofise ve sair bazı işlere dair yeni İktısat Vekili Beye izahat verdim. Tabiî şimdiden Ofis için yeni bir vaziyet mevzuu bahsolamaz.

Cemal Bey bundan sonra Fransaya giden kavunların kontenjan münasebetile Fransaya giremediği hakkındaki yazılara cevaben, demitşir ki:

"— Her hangi bir maddeyi ihraç edecek zevatın bir kere Ofise müracaat ederek ihracat yapacakları memleketin vazetmiş olduğu kaideler hakkında malûmat almaları lâzımdır.

Kavunun Fransada kontenjana tabi tutulduğunu telgrafla haber alır almaz derhal tüccarlara bildirmiştik. Tabiî bu esnada yolda olanlar için bir şey yapılamazdı.

Dün gece Ay tutuldu

Ayın tutulacağına dair Kandilli rasathanesi tarafından evvelce verilen malûmat dakikası dakikasına tahakkuk etmiştir. Ay dün gece tam saat yirmi biri on sekiz geçe tutulmağa başlamış ve ancak husuf yirmi bir buçukta kendisini göstermiştir. Rasathane hususfu tetkik

(Devamı 6 ıncı sahifede)

ROMAN

Falih Rıfkı Beyin "Milliyet,, için hazırladığı son tefrika

Romeo — (Köseleşmiş derisini göstererek) Güneş etime kadar geçti

Jülyet — (Denizdeki arkadaşına, Amerikan çığlığı ile) Hüh Hoo... Hih Hââ... Alis, yarın kampta tenise gelecekmisin?

Teşrinievvelde Tefrikaya Başlıyoruz..

Maarif Vekili dün Ankara'dan geldi

Vekil Beyin maarif işleri hakkında beyanatı

Esat Bey dil kurultayının sonuna kadar İstanbul'da kalacak..

Maarif Vekili Esat Bey, dün Ankaradan şehrimize gelmiştir.

Esat Bey, Haydarpaşa istasyonunda Maarif müdür muavini Hıfzırrahman Beyle şehrimizde bulunan maarif müfettişleri ve maarif erkânı tarafından karşılanmıştır. .

Vekil Bey, dün kendisile görüşen bir muharririmize şu beyanatta bulunmuştur: :

"— İstanbula Dil Kurultayı için geliyorum. Kurultay hazırlıklarile alâkadar olacak ve Kurultay bitinceye kadar burada kalacağım.

Bu müddet zarfında vakit bulduk ça muhtelif mektepleri de teftiş edeceğim tabiidir.

Mekteplerin yeni muallim kadrolarına vaki olduğu yazılan itirazları burada tetkik edeceğim doğru değildir. Kadrolara itiraz diye bir mesele bilmiyorum. Usule ve nizama itiraz varit olamaz.

Lise ve orta mekteplerde iki sene sınıfı geçemiyen talebenin bir sene daha devamları tekarrür etmiştir. Lise ve bakalorea imtihanlarında 3 defa muvaffak olamiyanlar ise bir sene sonra bakaloreaya girebileceklerdir."

Esat Bey

Vekil B. le birlikte, Galatasaray Lisesi müdürü Fethi B. de Ankara'dan avdet etmiştir.

Ağırceza koridorunda dehşetli bir boğuşma!

Mahkemenin tahliye kararı üzerine iki taraf birbirine girdi

Bundan bir müddet evvel Fatihte bir vak'a olmuş, hamallar kâhyası Şeyh Ali, Halil isminde bir genç tarafından dokuz kurşunla dokuz yerinden yaralanmıştı.

O zaman Halil namı diğer Hallo Şeyh Aliyi vurmadığını iddia etmiş ve Şeyh Ali ile aralarında münaferet olduğu için Şeyhin kendisine iftira ettiğini söylemişti..

Müteakıp bir hâdisede Şeyh Ali taraftarları ile Hallo taraftarları gene bu münaferet yüzünden birbirlerine girmişler ve adeta gürültülü bir sokak muharebesi yapmışlardır.

Bu ikinci hâdise üzerine bu vak'alara Hallonun sebep olduğu anlaşılmış ve Hallo tevkif edilmişti.

Dün ağırceza mahkemesinde bu biribirine bağlı olan vak'alardan dolayı mevkuf bulunan Hallonun muhakemesine devam edilmiştir.

Muhakemede Hallonun vekili Cemil Bey müvekkilinin tahliyesini ve muhakemenin gayri mevkuf

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Almanya ve Terki teslihat

Tefsilât altıncı sahifemizdedir

Yukarıda: Musiki sanatkârları cemiyeti azası kongre halinde. Aşağıda: Çatalcadaki cinayetin failleri

Kurultay kapısında

Dilimizin geçmişi ve geleceği

Türk dilinin kablettarihi..

Eldeki en eski vesikalar türkçenin bilinen mazisinden geriye doğru bilinmiyen bir mazisi olduğuna şahadet ediyor.

Bütün tarihlerin geçmişe doğru bir hududu vardır. Fakat bu hudut hiç bir vakit yaradılışın ilk gününe kadar gidemez. Tarihin bilebildiği devir insan oğlunun hayatını kayda değer saydığı ve kendinden sonra geleceklere bildirmek üzere kayda başladığı günden beriye doğru gider. Ondan daha evvelini biz insan iradesinin haricindeki izlerden arar ve buluruz.

Umumî tarih hakkında doğru olan bu düstur, dil tarihinde de yanlış değildir. Her dilin bir tarihî devresi vardır. Bu devre, dilin yazılı eserler bıraktığı zamandan başlar. Bir de kablettarihi vardır. Bu da ondan evelki zamanların tarihî devirlere kadar intikal edebilmiş hatıralariyle tetkik olunabilir.

Türk dili hakkındaki yazılı vesikaların şimdiye kadar elde edilebilenleri 12—13 asırdan daha evvele çıkmıyor. Bunların en eskileri Orhon ve Yeni çayda bulunan âbidelerle Divanı lûgatüttürkte tesadüf edilen misallerden ibarettir.

Fakat, yalnız bu vesikaların tahlilî bir tetkiki bile, dilin uzun asırlar geçirilmiş bir tekâmülden sonra bu safhaya gelmiş olduğunu göstermeğe kâfidir. Çünkü bu en eski denilen eserler iptidaî bir dilin besatetinden çok uzaklaşmış görünür.

İptidaî bir dil, yalnız maddî ihtiyaçları ifade eden birkaç yüz kelimelik bir dildir. Bunlarda mücerret ve umumî mefhumların hiç bir yeri yoktur. Hattâ adet gibi en kolay bulunur mefhumlar bile son derecede mahduttur. Meselâ iç Avusturalyanın yerli kabileleri arasında bir elin parmakları kadar, yani 5 ten fazla adet bilmiyenlere tesadüf edilmiştir.

İnsanların iptidaî dinlerini tetkik yolunda yapılan neşriyat, bu devirlerde insan zihninin bir takım akideler yüzünden nasıl münasebetler tahayyül ettiğini göstermektedir. Meselâ kanguroyu totem tanıyan Avusturalyalı bir kabile ferdine bir kanguro resmi gösterildiği zaman, bu basit ve iptidaî yerli, kanguro resminin hem kendi resmi, hem de mukaddes bildiği hayvanın resmi olduğuna inanmaktadır. Böylece muhayyel ve akidevî bir münasebet bile, lisanda izini göstermeğe başladığı günden itibaren dil iptidaîlikten tekâmüle doğru ilk adımını atmış olur.

Orhon ve Yeniçay âbidelerindeki lisanda harp tasviri, yurt sevgisi, esaret acısı, millî istiklâl hasreti, mücadele, zafer gibi yüksek içtimaî mevzulara temas edilmesi ve bunların tasvirinde mücerret ve umumî mefhumlara ait kelimelerin kullanılması, dilin menşeleri hakkındaki tetkikatın daha gerilere doğru gütürülmesi lüzumuna delâlet eder.

Bu daha eski devirlere ait elde yazılı vesika olmaması ümit ve cesaretimizi kıramaz. Çünkü doğrudan doğruya yazı üzerinde tetkik edilemeyen bir dil tarihini mukayeseli lisan sistemleriyle taharri imkânı vardır.

Türk tarihinin menşeleri üzerindeki tetkikler yazılı vesikalardan binlerce sene evvele ait hakikatleri lisanî mukayeseler ve arzî müşahedelerle tenvir edebilmiştir. Bu tarihî hakikatlerin ve gene lisan mukayeselerinin dilimizin en eski menşeleri üzerinde bizi tenvir edebileceğine, şimdiye kadar bu yolda yapılmış ilk tecrübeler bile şahittir.

Bu yoldaki taharrilere ait burada basit bir misal gösterelim.

Türk dili, diğer lisanlarla mukayese edilirse şöyle bir hakikat kendini gösterir :

Bütün dillerde manaya delâlet eden ses cüz'ü, en az bir hece teşkil eder. Birden fazla heceli kelimeler çoktur. Bunlardan bazılarının tek heceli asılları bulunmuştur. Bazılarının meçhuldür. Fakat heceden daha eksik bir unsur, manaya delâlet etmemektedir.. Halbuki türkçede bizzat heceler bile gene kendi dahillerinde mana itibariyle inkısam edebiliyor. İki sadasız harfin bir sadalı harfle biribirine bağlanmasından terekküp eden türk hecelerinin aslında bir sadasız ve bir sadalı harften mürekkep iki hecenin bitişmesinden ileri geldiği tesbit edilmiştir.

Böyle bir hecenin delâlet ettiği mananın cüzüleri, o heceyi vücude getirmiş olan daha eski iki hecede ayrı ayrı mevcuttur.

Bundan başka, en basit mana unsuru addedilen hecelerde Türk dili diğer garip bir hassa daha arzeder: Ayni sadasız harflere müteaddit sadalı harflerin tatbiki, ayni mananın muhtelif ve biribirlerile münasebetli nüanslarını ifade ediyor.

Muhterem Samih Rifat Beyefendinin bundan on bir, on iki sene evvel bir cüz'ü intişar eden eserlerinde buna ait mühim misaller vardır. Burada "d" ve "l" sadasız harflerinin muhtelif sadalı harflerle aldıkları şekilleri bir nümune olarak zikredelim.

Dal: Bir yerin içine birden bire girme;

Dol: Boş bir şeyin dolulaştırılması, yani içine bir şey konması;

Dul: Evlendikten sonra kocadan ayrılan kadın;

Del: Bir şeyin içine doğru delik açma;

Döl: Evlenme ve çifleşmenin mahsulü;

Dil: Bir şeyin içine bir kesici şey koyarak dilim dilim bölmek,; ağzın içindeki konuşma uzvu.

Görülüyor ki bütün bu kelimelerde müşterek vasıflar vardır. Bu da sadasız "D" ve "L" harflerine birer muayyen mana izafe edildiğini gösterir..

Demek oluyor ki türkçede basit mana unsuru heceden de aşağıya inerek âdeta her harfe bir mana izafe edilmiş gibi bir görünüş vardır.

Eğer bu görünüş, bir çok kelimeler üzerinde tahakkuk ederse, Türk dilinin dillerin en basiti ve belki de bütün dillerin anası ve menşei olduğu neticesine doğru geniş ve mühim bir adım atılmış olur.

Böyle bir taharri için Türk lehçelerinin yalnız biri üzerinde tetkikat yapmak kifayet etmez. Ayni kelime ve hecenin muhtelif lehçelerde aldığı şekilleri araştırmak, bunların en eski ve en asıl olanını bulmak lâzımdır. Bu en eski şeklin tarihî devirde muhtelif asırlarda uğradığı tebeddüller, onun kablettarih devirde geçirmiş olması lâzım gelen tahavvülleri tahmin için elimizde pek kıymetli bir rehber olabilir.

İşte dil kurultayının dilimizin menşeleri üzerinde esaslarını kuracağı ve Türk dili tetkik cemiyetinin bu esaslara göre ileri götüreceği tetkikler bu kadar geniş neticeler verebilir.

İbrahim NECMİ

HARİCİ HABERLER

Müdafaa Halindeymiş

Chaco mıntakasında nasıl muharebe ediyorlar

LA PAZ, 14 (A.A.) — 1927 - 28 - 29 seneleri ihtiyat sınıfları Chaco havalisinde muharebenin devam etmekte bulunması hasebile silâh altına davet olunmuşlardır. Bolivya hükûmeti, Milletler Cemiyetine müracaat ederek mücadeleyi tatile muvaffak olmaksızın tedafüî vaziyette kalmak mecburiyetinde bulunduğunu bildirmiştir.

LONDRA, 14 (A.A.) — Londradaki Bolivya sefareti, Boqueron istihkâmının istirdadı hakkında neşredilmiş olan mütenakıs haberlere müteallik bir tebliğ neşretmiştir. Bu vesika, Bolivya erkânı harbiyesinden alınan bir rapora nazaran Paraguay kuvvetlerine kumanda etmekte olan Miralay Estigarribia'nın istihkâma karşı yapmış olduğu taarruzun muvaffakıyetle neticeleneceğinden fevkalâde emin olarak muzafferiyetini vaktinden evvel Asomption hükûmetine iş'ar etmiş ve orada bu muhayyel zaferin sevk ve heyecanla karşılanmış olduğunu bildirmektedir. Teşebbüsünün akim kaldığını öğrenen miralay ölmüştür. 200 kişiden mürekkep bir takviye kıtaatı ile mikdarı artmış olan Paraguay kıtaatının Poza-Valencia'ya vuku bulan yeni bir taarruzları da püskürtülmüştür. Bu suretle yeni bir muharebe daha cereyan etmektedir. Fakat şimdiye kadar Boqueron istihkâmı Bolivyalıların elinde bulunmaktadır.

Ferribot kurbanlarının adedi

NEVYORK, 14 (A.A.) — Geçen hafta, vuku bulan ferribot kazasında ölenlerin adedi bugün bulunan 10 ceset ile 55e baliğ olmuştur.

Gandhi Bırakılıyor

Açlık grevine başlamaması için halk miting yapacak

BOMBAY 14 (A.A.)— Gandinin açlık grevine başlamak istediği tarih olan 20 Eylûlde serbest bırakılması muhtemeldir. Mecusi rüesa, Paria'ları mecusi cemaatinde kalmağa ikna ve bunun için onlara faydalı bir takım şartlar teklif etmek suretile Gandinin hayatını kurtarmak için nevmidane mesai sarfetmektedirler. Vaziyetin vahametini ve Gandinin ölümünün husule getireceği felâketengiz akisleri nazarı itibara alan hükûmet, onu serbest bırakmağı daha muvafık addetmektedir. Gandiyi açlık grevinden vazgeçmeğe ikna etmek için bugün bir muazzam miting tertip edilmiştir. Bununla beraber, Mahatmanın hattâ "dokunulamazlar" arasında bile düşmanları vardır. Bu sınıfın zimamdarlarından biri olup Yuvarlak Masa konferansına iştirak etmiş olan Ambedkhar yalnız mecusi cemaatinin menfaatini düşünen Gandinin siyasetini hiç te teveccühle karşılamamakta olduğunu beyan etmiştir. Mumaileyh, ayrı ayrı intihap projesine hasım olduğunu söylemiş ve fakat Gandinin tehdidini ika etmesine mâni olmak için bu noktai nazarı münakaşadan imtina eylemiştir.

Simla meclisinde müzakereler

SİMLA 13 (A.A.) — M. Mac Donald ile Gandi arasındaki muhabereler ve Mahatmanın kendisini aç bırakarak ölmeğe karar vermesi meselesi bugün teşrii meclis tarafından müzakere edilecektir. Amele fırkası mensuplarından Joshi maharetle icra edilecek müzakerelerle Gandinin hayatının kurtarılması, silahsız itaatsizlik mücalelesinin terki hususunun temin edilmesi, fevkalâde ahval emirnamelerinin geri alınması kongrenin önümüzdeki Yuvarlak Masa konferansına iştiraki nin temin olunması ümidinde bulunmaktadır.

Stresa Müzakereleri

Murahhaslar ticaretin tanzimi çarelerini görüşüyorlar

STRESA, 14 (A.A.) — Malî komisyonda Fransa, İngiltere, Felemenk, İtalya ve Belçika Merkezî ve Şarkî Avrupanın muhtelif memleketlerinin ticaretini tanzim etmek çarelerini izah ve teşrih etmişlerdir. Almanya murahhası, memleketinin noktai nazarını bilâhara izah edeceğini söylemitşir. M. Bonnet'nın teklifi üzerine ziraî, iktısadî komisyon, umumî projenin münakaşasını, bu projenin malî komisyonu tarafından tetkikından sonraya tehir etmiştir. Komisyon, fiyatların arttırılması keyfiyetini diğer mahsullere ve bilhassa buğdaya teşmil edilmesi meselesini müzakere etmitşir. Talî bir komite Yunanistanın hususî vaziyetini tetkike memur edilmiştir. Avusturya murahhası, ittifak ile ziraî ve iktısadî komisyon mazbata muharrirliğine tayin edilmiştir.

Gorguloff Başını verdi

İdam hükmü dün infaz edildi

PARİS 14 (A.A.) — Ehemmiyetli bir zabıta kordonu, Gorgouloffun idamını seyretmek için toplanmış bulunan kesif bir halk tabakasını giyotinden 400 metro açıkta tutmakta idi.

Mahkûm hakimlerle müdafileleri kendisini uyandırmağa geldikleri zaman hiçbir heyecan eseri göstermemiş ve bir rahip tarafın

Koparılan baş

dan okunan duayı dinleyerek 2 kadeh rhum içmiştir.

Merkum, şu sözleri söylemiştir:

"Ben, ne mutlakiyet taraftarıyım, ne de komünistim. Kızıllar tarafından cebir ve kahre mahkûm edilen bütün Ruslar gibi yalnız mefkûrem uğrunda ölüyorum".

Gorgouloff, ne müteveffa reiis Doumer ve ne de Fransa için hiç bir kin beslemediğini ve yalnız mefkûresi namına öldürmüş bulunduğunu ilâve etmiştir.

Mahkûmu hapishaneden siyaset meydanına götüren furgon içinde avukatlarından, zevcesinden kendi namına af talep etmelerini ve evlâdını uğrunda canını verdiği mefkûre ile büyütmesini istediğini söylemelerini rica etmiştir.

Rahip ve avukatı Gorgouloff'u öpmüşlerdir. Mahkûm "Herkesten af talep ediyorum, Rusya vatanım" sözlerini mırıldanarak kemali cesaretle ölmüştür.

İdam etrafında tafsilât

PARİS, 14 A.A. — Gorguloff, sabahın ilk saatlerinde cinayetinin cezasını çekmiştir. Gazetecilerin aslâ hatırlıyamayacakları derecede kesif bir kalabalık, siyaset mahallinin 400 metre uzağında vücude getirilen kordon etrafında birikmişler idi. 1500 kişi tahmin edilebilen bu kalabalık, adeta hakikatta hiçbir şey görmemek için gelmiş idi.

Günün ilk saatinde ortalık ağırmadan Gorgullaff'un yatmakta olduğu hapishanenin önüne birçok otomobiller sıralanmışlardır.. Bu arabalarda, idam zabıtnamelerini taşıyan müddei umumî vekili M. Lecour, Seine eyaleti müddei umumilik makamı merkez servisi şefi M. Mozel, dosyayı tanzim etmiş olan müddei umum muavini M. Fougery, zabıt kâtibi M. Grosnier ve istinaf mahkemesi cinayet kısmı zabıt kâtipliği dairesi şefi M. Gambrial ve diğer bir takım zevat bulunmakta idi.

Bu esnada, cellât Deibler, bıçağın iyi işleyip işlemediğini tetkik etmekte idi. Deibler, ak bıyıklı, biraz dolgun çehreli, orta boylu bir adam idi.

Kendisi, kestane renğinde bir kopmle ile yine ayni renkte bir fötr şapka giymiş idi. Şapkanın kenarları, gözleri üzerine indirilmiş idi. Deibler, muavinlerinin işini idare ederken ve bizzat bazı nazik ve müşkil montaj ameliyelerini yaparken, sırtında bir kombinezonu lâbis bulunuyordu. Müddeî umumî M. Pressard, doktor Paul, mahkûmun müdafaa vekilleri ve diğer bazı yüksek Adliye memurları, Gorguloff'a tahsis edilen hücereye girdikleri zaman Gorgullof, hâlâ pek müteheyyiç bir uykuya dalmış bulunuyordu. Asabilik göstermesi tabiî idi. Bu sinirlilik, telâşlı sözler ve mânasız cümlelerle tezahür ediyordu.

Gürültü, onu uyandırdı. Buna rağmen zahiren hiçbir heyecan göstermedi. Canî, dinin manevi müzaheretini kabul ettiği için Ortodoks mezhebi üzere kısa bir dua okundu. 10 dakika süren bu rasimenin hitamında mahkûm, istavroz çıkararak töbe etti ve atideki kelimelerle hulâsa edilebilen kısa beyanatta bulundu:

"Ben ne mutlakiyet taraftarı ne de komünistim. Kızıl Rusların zulum ve tazyikine uğramış olan bütün Ruslar gibi mefkûrem için ölüyorum.

Bundan sonra hiçbir zaman ne Fransa'ya ve ne de müteveffa reisicumhur Doumer'e karşı kin beslememiş olduğunu ve M. Doumer i ancak "Mefkûresi" dediği maksat uğrunda öldürmüş olduğu noktasında israr etti.

Gorguloff, furgona nakledilmiş ve furgon hemen kiyotin'in kurulmuş olduğu meydana müteveccihen hareket etmiştir. Mahkûm, yolda yanında bulunan müdafaa vekillerinden, çektirmiş olduğu iztiraplardan dolayı kendisini affetmesi hususunu zevcesine söylemelerini rica etmiştir.

Biraz sonra araba, siyasetgâha gelmiştir.

Bütün ziyalar, birden bire ve bir ande söndürülmüştür.. Günün doğmakta olmasına rağmen bulu var, anî surette karanlıklara garkolmuştur.

Furgon'un kapısı açılmış, bir muavin hemen koşarak bir iskemle getirmiş, elini uzun ve siyah bir rahip elbisesi giymiş olan ortodoks papazına uzatmıştır.

Rahibin pek ziyade nahif olan yüzünün rengi son derece uçuk idi. Mumaileyhi müteakip cellât muavininin yardimile Gorguloff'un müdafaa vekilleri, maitre Roger ile Maitre Henri Geraud indiler.

Nihayet bizzat Gorguloff, indi. Beyaz gömleğinin göğsüne tesadüf eden kısmında geniş bir yırtmaç vardı ve buradan atletik olan bembeyaz vücudu görülüyordu.

Saçları, her istikamette dalgalanan başaklara benziyordu. Siması, kaba ve oldukça mânasız idi.

Adeta şaşkına dönmüş olan mahkûmun çehresinde bu anda hiç bir heyecan emmaresi görülmüyordu.

Kendisini cellâdin iki muavini alıp taşıdılar, zira ayaklarında bukağı vardı. Muavinler kendisini Furgon'dan indirirken oldukça müşkilât çektiler.

Korkunç idam makinesinin iki büyük kolu dimdik duruyordu.

Makinenin müselles şeklindeki ağır çelik satırı, zülmetlere karşı mücadele eden Tan yerindeki aydınlığın altında paril, parıl, parlıyordu.

Gorguloff, furgondan indiği zaman sabit nazarlarla giyotine baktı. Birdenbire siması, takallûs etti. Heyecanı pek kısa sürdü. Şimdi sakin nazarlarla önüne bakıyordu. "Herkesi affediyorum!" Diye mırıldandığı vazihen eşidiliyordu.

Ortodoks papaz, elbisesinin geniş yeni ile mahkûmun başını örterek korkunç makineyi ondan gizledi ve onu öptü. Şimdi müdafaa etmiş olduğu mahkûma son bir veda busesi kondurmak sırası maître Geraud'a gelmiş idi.

Cellat muavinleri, yarı sesle: "Rusya, Rusya! Oh vatanım!.." Diye söylenen mahkûmu yakaladılar.

Boğuk bir gürültü... Makinenin satırı inmiş idi.

İdam, bu kabil feci sahneleri görmeği itiyat edinmiş olanları hayrete düşürecek derecede sür'atle icra edildi. Gorguloff'un furgon'un kapısının önünde göründüğü anden satırın inmesine anine kadar 10 saniyeden fazla müddet geçmedi .

Saat 6,05 de Arago bulvarı tabhir edilmiş ve çarçabuk bozulmuş olan makine, ortadan kaybolmuş idi. Kordonlar, çözüldü. Uzun müddetten beri, hiçbir şey görmeksizin bekliyen halk, idam mahalline atıldı. Orada bir miktar taze kum, kiyotinin bulunduğu mahalli gösteriyordu.

SON DAKİKA

Jandarma U. kumandan muavini geliyor

ANKARA, 14 (Milliyet) — Jandarma umum kumandan muavini Miralay Muharrem Bey İstanbula hareket etmiştir.

Kurultaya aza olanlar

İSTANBUL, 14 (A.A.) — T. D. T. C. Kâtibi Umumiliğinden: 26 Eylûlde toplanacak olan kurultayda aza olmak arzusile müracaat edenlerin isimlerini neşre devam ediyoruz: Servet Yesari Bey, Beyoğlu üçüncü noteri, Dr. Akif Şakir Bey, Tıp fakültesi muallimlerinden, Semiha İsmail Hanım, muallim; A. Ulvi Bey, Tevfik Bey Fen fakültesi müderrislerinden, Sabri Bey muallim, Hasan Reşit Bey Muş meb'usu, Baki Bey Darülfünun ilâhiyat fakültesi ruhiyat müderrisi, M. Şekip Bey Edebiyat fakültesi ruhiyat müderrisi, Mecdi Sadrettin Bey muharrir, M. Zolotarewsky muharrir, Ragıp Kemal Bey Milliyet gazetesinde umumî muhabir, erkânı harp miralay mütekaidi, Mustafa Özyol B. İstanbul Posta Telgraf başmüdürlük muhasebesinden, Asım B. muallim, Dr. Celâl Tahsin Bey muallim, A. Hikmet Bey Hukuk fakültesi 2 inci sınıf talebesi, Reşit Akif Bey Edebiyat fakültesi coğrafya şubesinden, H. Hüsnü Bey muallim, İsmail Hikmet B. muallim, Dr. Necati Kemal Bey Sinir ve ruh hastalıkları ve terbiyei ruhiye mütehassısı, İs. Hakkı Şükrü Bey Cöz hekimi kaymakam, Reşit Bey İmam ve hatip.

Yeni demiryolları inşaatı

ANKARA, 14 (A.A.) — Ulukışladan Boğazköprü hattının 173 kilometrelik ray ferşiyatı ile muayene inşaatı münakasaya vazedilmiştir. Münakasa 22 eylûlde yapılacaktır.

ÇANKIRI, 14 (A.A.) — Ereğli - İrmak hattının Çerkeş kısmında demir ferşiyatına başlanılmıştır.

ÇERKEŞ, 14 (A.A.) — Kazanın yollarının tamiri için hazırlıklarda bulunulmaktadır. Birkaç sene evvel kaza merkezinde yanmış olan 100 dükkânın haritaları yaptırılmış ve yeniden inşasına başlanılmıştır. Ayni yangında harap olan hamam da evkaf tarafından yaptırılmak üzeredir.

İktısadî ve Malî Hafta

Dünya iktisadî buhranı, 1929 senesi teşrinievvelinde, Nevyork borsasında müthiş bir "Krach" ile başladığını ve ondan sonra bütün memleketlere sirayet ettiğini herkes hatırlar. "Babson's Statistical organisation" namındaki istatistik müessesesinin ikinci reisi bulunan Mr Ralph Wilson o vakit bir kehanette bulunmuş, Krach'ın vuku bulacağı zamanı, şiddetinin derecesini büyük bir isabetle evvelden söylemişti. Bu zat şimdi, Daily Telegraph gazetesinin sorduğu bir suale şu cevabı veriyor: "borsa ve ticarî piyasalarda görülen şiddetli yükselişler buhranın en had devresinin geçmiş olduğunu göstermektedirler. Kanaatime göre vaziyet ciddi surette değişmeğe başlamıştır. Binaenaleyh işlerin tevessu ve inkişafının 1934 senesi nihayetine doğru normal bir hal almasını beklemek icap eder."

Yani Mr Ralph'ın kehaneti bu sefer de doğru ise daha iki buçuk seneye yakın bir müddet sabretmek iktiza edecektir.

Maneviyatları fena halde bozulmuş olan insanların — uzak bir atiye raci olsa da — bu gibi ümit verici ve teşvik edici sözlere ihtiyaçları derkârdır. İşlerin düzeleceği iman ve kanaati tamamen ederse işler hakikaten düzelir; çünkü en mühim engel olan ruhî âmil yani emniyet ve itimatsızlık ortadan kalkmış olur.

Bu ruhî âmilin memleketimizde de düzelmek üzere olduğunu kaydetmek isteriz. Bir müddetten beri Borsada muamelâtın mahsus bir derecede artması bunun en büyük delilidir. Maden fiatlerin yükselmesi neticesinde madencilerimizin harekete gelmesi; diğer taraftan sınaî ve ticarî teşekküllerin hukuklarını müdafaa maksadile teşebbüsatta bulunmaları, nihayet hükûmetimizin bu müracaatları büyük bir hayrhahlıkla karşılayarak şimdiye kadar takibedilen usullerde yanlışlıklar görülmüş ise onların izalesi cihetine gidileceğini vadetmesi hep birer hayır âlâmetleridir.

Bizlere düşen bir vazife varsa, o da, hiç bir şeyden fütur getirmemek, ve memleketimizin taalisini gaye bilerek mütemadiyen çalışmaktır.

* * *

Cümhuriyet Merkez Bankasının 8 eylûl 1932 tarihli bilâncosunda bir evvelki hafta vaziyetine nazaran atideki farkları gördük:

Mevkii tedavüldeki banknotlar 100,000 lira noksanile 164.855.500 liraya inmiştir. Bu fark kanunun 6 ncı maddesi mucibince hükûmet tarafmdan ayni miktarda yapılan amortismandan ileri gelmektedir.

Pasif kısmında vadesiz tevdiat yekünu 200,809 lira noksanile 7.578.748 liraya ve döviz mevduatı da 2,641,539 lira noksanile 2,732,120 liraya inmiştir. Buna mukabil aktif kısmında kasa ve muhabirler mevcudunun yekûnu 30,894.885 liradan 29,289,086 lira düşmüştür. Serbest dövizler mevcudu 47,000 liralık bir fazlalıkla 153,109 lira olarak görünmekte, külçe altın miktarı da 69 buçuk kilo kadar tezayüt etmiş bulunmaktadır.

* * *

Esham ve tahvilât

İstanbul Menkul kıymetler ve Kambiyo Borsası geçen haftaki nisbî faaliyetini muhafaza etmişken, evvelki salı günü Avrupadan birdenbire düşük fiatler tebliğ edilmesi neticesinde neşesi kaçtı. Sukutun sebebi henüz malûm olmamakla beraber Nevyork'tan gene fena haberler gelebilmiş olmasına hamledilmektedir.

Sukut umumî olduğu için bu meyanda Ünifiye tahvilâtı da müteessir olmuşlardır. Maamafih kuponlar muzakeratının intaç edileceği artık muhakkak gibidir. İtilâfnamenin hâmillerin heyeti umumiyesine arzı ile onlardan muvafakat kararı istihsali kalmıştır. Bu yapıldığı takdirde hükûmetimizce de itilâfnamenin tasvip ve tasdiki temin edilmiş olduğu söylenmektedir. Saracoğlu Şükrü B.f. nin bu günlerde tekrar Parise azimeti mevzuu bahistir.

İtilâfname mucibince tevhidi düyun muamelesi yapılması mukarrer olduğundan, tedahülde kalan kupanlara ait mümessil senedatın fiatleri bir iki lira yükselmiştir. Seri A 5,15 lira; Seri B 8 lira; Seri C de 5,50 lira etmektedir.

Ünifiye üzerine dün akşam son muamele 55 kuruşta vukubuldu.

Önümüzdeki teşrinisani ayı zarfında Rumeli Şimendiferlerinin ikramiye keşidesine tekrar başlanacağı söylendiği için bu kâğıtlara son zamanlarda talip artmıştır. Salı günü 4,50 liraya kadar muamele olmuş iken, dün akşam fiati azcık gerildi ve 4,35 lirada kaldı.

İstikrazı dahilî muamelesiz 96,50 liradadır. İş Bankalarının fiati de 9,20 lirada sabittir.

Anadolu Şimendifer kâğıtlarına rağbet ber devamdır. Dünkü fiatler şunlardır:

Aksiyon	19.85
Obligasyon	33.80
Mümessil	33.35
Haydar Paşa	36

Tramvay 45,50; Bomonti 22,50 İttihat Değirmencilik 22,75; Şark Değirmencilik 2,50; Reji 4,60; Terkos 32, Telefon 15,25 lira etmektedir.

Arslan Çimentolar geçen haftaki 10,40 lira fiatını muhafaza edemediler. Dün akşam kapanış fiati 9,90 idi.

Mısır Kredi fonsiyeleri bir parça daha eyileştiler:

1886 tertibi	167,50 lira
1903 „	90 „
1911 „	87.50 „

Borsa harici gayri mübadil bonoları fiati 28 kuruştur.

Altın da 925 de geçen haftadan beri bir kuruş yükselmiştir.

K. H.

İskân Işinde Yolsuzluk Yapanlardan Birisi Tevkif Edildi

Ekonomi

Buğday silolarının yetişmediği anlaşılıyor

Tacirlerle Ziraat bankası arasındaki ihtilâf tetkik edildi

Ticaret odası, Haydarpaşa siloları etrafında Ziraat Bankasile buğday tacirleri arasında çıkan meseleyi tetkik etmiştir.

Yapılan tetkike nazaran, son zamanlarda Devlet demiryolları idaresine ait olan bu silolar tüccara kiralanmamaktadır. Şimdiye kadar verilmiş olanlardan da Ziraat Bankasının talebi vuku bulduğu zaman on gün zarfında siloyu tahliye ederek bankaya terkedeceği taahhüdü alınmaktadır.

İstanbulda, buğday tacirlerinin istifade edeceği başka bir silo bulunmadığından Ticaret odası bu şekli, yani depoların temamen bankaya tahsisini doğru görmemektedir.

Bu hususta Odanın İktısat Vekâletine yaptığı müracaata henüz bir cevap gelmemiştir.

İspanyada badem ve fındık

İhracat Ofisi İspanyanın badem ve fındık piyasası hakkında yeni malûmat almıştır. .

Bu malûmata nazaran İspanyanın yeni badem rekoltesinin toplanma ameliyesi yakında bitecek ve alım satım muamelesi başlıyacaktır. Bu seneki fiatlerin geçen senekiler derecesinde olacağı zannedilmektedir. Yeni senede İspanyanın fındık rekoltesi tahminin fevkinde olmuştur. Hariçten talep pek azdır, fiatler çok düşüktür.

Bulgaristan takasla tütün veriyor

Gelen malûmata nazaran, Çekoslovak rejisi Bulgaristandan takas suretile yarım milyon kilo tütün mübayaa edecektir.

Bu hususta görüşmek üzere Bulgar ziraat bankasında içtima eden kooperatifler murahhasları teslim şartlarını tesbit etmiştir.

Diğer taraftan Bulgar ziraat bankası Çekoslovak rejisinden tütün mukabilinde alınabilecek eşyayı tesbit etmektedir.

Çekoslavakya ile takas

Haricî Ticaret Ofisi müdürü Cemal B. in riyaseti altında bulunan bir heyet geçenlerde Avrupa hükûmet merkezlerini dolaşarak Türkiye ile claering esasına istinat eden birer mukavele akti için müzakerata girişmişti. Bu meyanda Çekoslovakya hükûmeti ile de bir mukavele aktı tekarrür etmişti. Prağ'ta hazırlanmış olan bu mukavele parafe edilmiş ise de henüz imza edilmemiştir. Çekoslovak hükûmeti mukaveleyin imzası için son döviz ve kontenjan kararnamelerinin alacağı şekle intizar etmektedir. Bununla beraber Çekoslovak hükûmeti memleketimizden tütün mübayaasına devam etmektedir. Yakında 2000 kilo Türk tütünü mübayaası için Prağ'ta bir münakasa açılacaktır.

Varşovada Leh-Türk ticaret odası

Ticaret odasına gelen malûmata nazaran, Varşovada bir Leh - Türk Ticaret odası tesis edilmektedir. Lehistan ricali siyasiye ve mülkiyesi bu teşekkülle pek ziyade alâkadar olmaktadırlar. Bu yeni Odanın bugünlerde faaliyete geçeceği ümit edilmektedir.

İstanbulda da bir Türk - Leh Ticaret odası teşkili düşünülmektedir.

Paris borsası

PARİS, 14 A.A. — Dün tenezzül hareketi oldukça ciddi olmuştur. Celsenin başından sonuna kadar satış muameleleri hakim idi. Bidayette mühim surette düşen fiatlardaki bu tenezzül sonra da devam etmiştir.

Fransız rantlarının iyi tutunuşu diğer eshamın betaatı ile tezat teşkil etmektedir. Gümüş para zaiftir.

Manisa Üzümleri

Ankaraya giden heyet ne isteyecek?

MANİSA, 13 (Milliyet) — Üzümcüler kongresine iştirak etmiş bulunan meb'uslarımızdan Turgut Bey üzümün son vaziyeti ve kongre hakkında bana beyanatı âtiyede bulundular:

— Bu sene üzüm fiatlarının düşkünlüğü bilhassa Manisa üzüm müstahsillerini endişeye düşürdü. Bu fiyat düşkünlüğüne karşı koyabilmek için bir kongrenin toplanması muvafık görülerek kongre toplandı. Kongrede bu seneki üzüm vaziyeti ve fiyat düşkünlüğü uzun boylü müzakere edildi. Ve nihayet hükûmete müracaat edilmek üzere Ankaraya bir heyetin gitmesine karar verildi. Başta Manisa meb'uslarından Mustafa Fevzi Bey olduğu hal de sabık belediye reisi Külâhdaş zade Rıza, Hoca zade Salâhaddin Asım, ve Ziraat Bankası şubesi müdürü Nusret Beyler hareket ettiler.

— Ankarada ne istenilecektir?

— Ankarada istenilecek şey inhisar idarelerinin üzüm mübayaa etmesi, bankaların borçlu olan müstahsile kolaylık göstermesi, kooperatiflere vebirliklere ehemmiyet verilmesinin teminidir.

— Fiyatların düşüşüne âmil nedir?

— Fiyatların düşüşüne en büyük âmil vaktinden evvel ve fazla mikdarda üzümün piyasaya arzedilmiş olmasıdır. Kongre müzakeratından sonra müstahsiller mahsullerini eskisi gibi piyasaya arzetmiyorlar. Hükûmetin de alacağı kararla beraber artık gayri tabiî tarzda piyasaya mahsul sevketmek vaziyeti kalmamıştır.

TEŞEKKÜR

Sevgili evlâdım Niyazi'nin vefatı dolayısile gerek telgraf ve mektupla gerekse cenazesinde bulunmak suretile nihayetsiz teessürlerimize iştirak buyuran zevatı kirama ve kıymetli dostlarıma ayrı ayrı teşekkürde bulunmağa teessürüm mani olduğundan bu vazifenin ifasına muhterem gazetenizi tavsit eylerim.

Murat Zade Mehmet

BORSA

(İş Bankasından alınan cetveldir)

14 Eylül 1932

Akşam Fiatları

İstikrazlar		Tahvilât	
Isv. evkafı	66,1/2	Elektrik	5,—
Tayk d.yolları	4,35,—	Tramvay	4,97,—
D.Muvahhide	34,25	Tünel	5,—
Gümrükler	9,—	Rıhtım	18,50
Saydi mahl	6,50	Anadolu I	34,05
Bağdat	7,50	„ III	32,65
T. askeriye	7,50	„ Mümessil	33,55
İzmir Belediye İstikrazı	94		

Esham			
İş Bankası	9,20	Terkos	32,—
Anadolu	19,90	Çimento Ar.	9,80
Reji	4,50	Ünyon dey.	22,75
Şir.hayriye	14,50	Şark dey.	2,55
Tramvay	45,50	Balya	2,70
Umumisigorta	10,30	Şark m. ecza	2,40
Çimento	22,25	Telefon	15,25

Çek fiatları			
Paris	12,06,—	Prağ	15,95
Londra	7,35,1/2	Viyana	3,98,75
Nüyork	47,37	Madrit	5,87,13
Milano	9,20,9	Berlin	1,98,60
Brüksel	3,40,95	Varşova	4,21,64
Atina	76,12	Peşte	3,52,95
Cinevre	2,44,87,5	Bükreş	79,61
Sofya	66,17,—	Belgrat	30,74
Amisterdam	117,75	Moskova	10,87,50

Nukut (satış)	Kuruş		Kuruş
100 fr.Fransız	171,—	1 şilin, Av.	28,—
1 isterlin	748,—	1 peseta	17,—
1 dolar	213,—	1 mark	50,—
100 liret	218,—	1 zolti	24,—
100 fr.Belçika	118,—	1 pengo	32,—
20 drahmi	27,—	20 ley	25,—
100 fr. İsviçre	82,3—	20 dinar	69,—
100 leva	27,—	1 Çernoveç	—
100 florin	85,—	1 Altın	9,25
1 kur (Çek.)	124,—	1 Mecidiye	36,—
		1 Banknot	2,37—

Maarifte

Lise ve Orta Mektepler

Cumartesinden itibaren tedrisat başlıyor

Liseler ve orta mektepler cumartesi günü açılacaklardır. Bu mekteplerde kaydükabul muamelesine devam edilmekte ve büyük bir tehacüm görülmektedir. Bu sene orta mektep addedilen muallim mektebinin ilk devresine de pek çok talip çıkmış, mektepte müteaddit şubeler açılması zarureti hâsıl olmuştur.

Maarif müfettişleri toplandılar

Avrupadan avdet eden maarif müsteşarı Salih Zeki B. in riyasetinde vekâletin maarif müfettişleri toplanarak bu sene mekteplerin vaziyetini, imtihan neticelerini ve takip edilecek istikametleri görüşmüşlerdir.

Bakalorea imtihanı

Dün liselerde birinci devre mezunlarının bakalorea imtihanları yapılmıştır. Bu seneki imtihanlar, vekâletten gelen tabiiye derslerine âit süallerden yapılmıştır.

Orta tedrisat müdürü

Orta tedrisat umum müdürünün yakında şehrimize geleceği haber alınmıştır. Mümaileyh, 25 eylûlde Darülfünun salonunda yapılacak orta mektepler lisan muallimliğine talip olanların icra kılmacak imtihanlarında hazır bulunacaktır.

Mekteplere masa

Maarif idaresi, Vilâyetimizde yeni inşa edilen mektepler için 2 bin masa ve sandalya imal ettirmektedir. Bu masalar, ikişer kişilik, yeni usulde olacaktır.

Maarif müdürü

Maarif Müdürü Haydar B. in birkaç gün daha Ankarada kalacağı anlaşılmıştır.

Ne kadar meccanî talebe alınacak?

Bu sene muhtelif mekteplere bilimtihan alınacak meccanî leyli talebe mikdarları teayyün etmiştir.

Darüşşafakaya 35, erkek muallim mektebine 12, liselere 300, Tıp talebe yurduna 150, Nafia fen mektebine 40, yüksek mühendis mektebine 70, yüksek muallim mektebine 25, mülkiye mektebine 40, Deniz ticaret mektebine 15.

Bu mektepler için imtihanlara yakında başlanacaktır.

Fakültelerde imtihan

Darülfünun fakültelerinde eylül devresi imtihanlarına dün de devam edilmiştir. İmtihanlar yakında bitecek ve Darülfünun da teşrinevvelde tedrisata başlanacaktır.

Maarif müfettişleri arasında tebeddülât

MANİSA, 13 (Milliyet) — İlk tedrisat müfettişleri arasında tebeddülât yapılmıştır. Merkez Manisa ilk tedrisat müfettişi Fazıl Bey merkezî Akhisar olmak üzere Salihli, Gördüs, Demirci, Salihli müfettiş Melek Bey, merkezî Alaşehir olârak Alaşehir, Eşma Kola kazaları müfettişliğine Kasaba ilk tedrisat müfettişi olup elyevm Manisa Maarif müdür vekâletinde bulunan Rahmi B. de merkezi Manisa olmak üzere Manisa ve Kasaba ilk tedrisat müfettişliğine tayin edilmişlerdir.

Şehitleri Ziyaret

Gülcemal vapuru bu akşam gidiyor

Şehitlikleri İmar cemiyetinin Çanakkale şehitliklerini ziyaret için bu sene de tertip ettiği seyahate iştirak edecek zevat, bu akşam saat 19 da Gül Cemal vapuru ile hareket edecekler, cumartesi sabahı avdet eyliyeceklerdir.

Türk - Yunan mahkemesinde

Muhtelit Türk - Yunan hâkem mahkemesinde bugün bir kaç dava rüyet edilecektir.

Yarın atletlerimizle boy ölçüşecek olan Bulgar atletlerden üçü (sağdaki meşhur Balkan şampiyonu Pedon)

Bulgar atletlerle yarın boy ölçüşeceğiz..

Milletler turnuvasının oynanan kısımları nasıl oldu?

Bu cuma Bulgaristanın en kuvvetli atletlerile şehrimiz atletleri bir beynelmilel temas yapacaklardır. Bu müsabakaların yapılması memleketimizde beynelmilel temasların vücut bulmasını temin içindir.

Gelecek Bulgar atletleri için de geçen sene Balkan olimpiyatlarında rekor tesis etmiş bulunan Pedon da vardır. Diğer atletler de bizimkilerle boy ölçüşebilecek vaziyettedirler.

Cuma günü yedi tane beynelmilel müsabaka yapılacaktır. Bu müsabakalar bu noktadan çok enteresandır.

Cuma günkü program şudur:

14.30 Resmi Geçit
15.00 100 metre (küçükler) seçme
15.10 800 metre (beynelmilel)
15.20 Gülle atma
15.35 100 metre (küçükler) final
15.40 100 metre (beynelmilel)
15.45 Yüksek atlama "
16.05 1500 metre "
16.15 Disk atma
16.30 200 metre "
16.40 Tek adım atlama
16.55 Cirit atma
17.10 5000 metre koşu
17.30 400 metre (Küçükler)
17.35 400 metre (beynelmilel)
17.55 4x100 " (Küçükler)
18.00 4x100 " (Beynelmilel)

Milletler maçı

Dün Tarabyada Tokatliyan oteli kortlarında Milletler şampiyonasına başlanmıştır. Bu müsabakalar şehrimizde beynelmilel oyuncuları oynattıklarından dolayı çok mühim ve çok enteresandır.

Dün oynanan maçların birincisi Yunanlı Papadopulos ile geçen Balkan şampiyonasında singl finalisti olan Botez arasında idi.

Oyun başladığı zaman Botez bin güçlükle birinci seti aldı.

Fakat ondan başka da set alması kısmet olmadı. Papadopulos geçen turnuvada göstereme diği oyununu bu turnuvada pek güzel gösterdi ve maçı kolaylıkla değilse bile pek sıkışmadan kazandı.

Bu suretle geçen turnuvanın finalisti daha birinci eliminatuar turda ekarte edilmiş oldu.

Bu maçtan sonra Yordanoff, Savroff'la oynadı ve Yordanoff kazandı.

Bundan sonra Nicolaides Seicbtrch ile oynadı ve o da bir tur kazandı. Ancak bu esnada yağmur yağdığı için diğer maçlar oynanamadı ve bu güne tehir edildi.Bugün dünden kalan müsabakalar sabah saat dokuzdan itibaren oynanacak ve muhakkak finaller cuma günü oynanacaktır.

El çabukluğu marifet!

Bazı kimseler iskânda yolunu bulup evlere tesahüp etmişler

Bir kişi tevkif edildi

Mülkiye müfettişliği, son zamanda mühim bir iskân tahkikatı ile meşgul olmaktadır. Bu mesele ile alâkadar olarak, on on beş kişi mülkiye müfettişliğine çağırılarak ifadeleri alınmıştır.

Diğer taraftan bunların içtima ettikleri mahaller de tesbit edilmektedir. Şimdilik hakkında tahkikat cereyan eden iki üç ev vardır. Bunlardan biri Sakızağacında, diğeri Heybeliadadadır..

Muamelenin şu suretle cereyan ettiği söyleniyor. Muhacirlere verilmiş olan emlâkten mütevellit borçlar, kanun mucibince affedilmişti..

Yeni teffiz yapılmıyordu. Muhacırlık ile hiç alâkası olmıyan bazı eşhas, mal almamış olan bazı muhacirlerin ellerindeki mazbataları cüz'i para ile satın almışlardır. Ve bu mazbatalarla, söylendiğine göre, bazı yerlerdeki alâkadar kimseleri de iğfal ederek emlâki metrukeden olan mezkûr evlerde üç dört seneden beri ikamet eder muhacir vaziyetinde gösterilmek suretile vesika almışlar, badehu bazı memurlarını, hattâ söylendiğine nazaran iskân müdürünün de imzasını taklit etmişler ve evlere tesaküp etmişler.

Bundan sonra bu haneleri ipotek suretile satarak paraları aralarında taksim etmişlerdir.

Bu meselenin ihbarının, aralarında anlaşamamazlık yüzünden ileri geldiği anlaşılmaktadır.

Bu yüzden alâkadar sıfatile bir kişi de tevkif edilmiştir.

İskânda bu şekilde yolsuzluktan tahkikat yapıldığını haber alan bazı kimseler müfettişliğe müracaatla yeni ihbarlarda bulunmuşlardır. Müfettişlik çok esaslı tahkikat ile meşgul olmaktadır.

Manisa icra reisi

MANİSA, 13 (Milliyet) — Vilâyet icra reisi Sadi Bey Kemalpaşa kazası asliye mahkemesi hâkimliğine tayin olunmuştur. Mumaileyh bu hafta yeni memuriyetine hareket edecektir.

Dikiş sergisi

Bu cuma günü saat on beşte Çemberlitaşta Karababa sokağındaki teşviki sanayi hanımlar biçki dikiş mektebinin elişleri sergisi açılacaktır.

* * *

Beşiktaş Türk Hanımları Dikiş yurdu da 932 mezunlarının dikiş ve elişlerini cuma günü teşhir edecektir

Belediyede

Köprünün biri Kalkınca..

Gazi köprüsünün bir an evvel ihalesine çalışılacak

Unkapanı köprüsünün tarihe karıştığını yazmıştık. Belediye heyeti fenniyesi, ömrü tabiisini çoktan ikmal eden köprünün büsbütün kaldırılması için tetkikat yapmaktadır.

Köprünün gerek vasaiti nakliyeye ve gerek yaya yolarlara kapanması üzerine, evvelki gün köprünün orta kısmı açık bulundurulmuştur. Bunun sebebi, halkın köprünün ortasını kapalı görünce geçmek istemesi mülâhazası olmuştur. Fakat köprünün ortası bu suretle uzun müddet açık bulundurulursa, bir fırtına tesirile dubaların koparak yerlerinden dağılması ihtimali olduğundan dün köprünün iki tarafına tahtaperdeler çekilmiş ve orta kısım da kapatılmıştır.

Belediye reis muavini Hamit B. kendisile görüşen muharririmize bu hususta demiştir ki:

— "Unkapanı köprüsü kapanınca, filvaki Karaköy köprüsünün kesafeti artacaktır. Bunun için Gazi köprüsün bir an evvel münakasa ilânı yapılacaktır. Yeni köprü için bir milyon liradan fazla para birikmiştir. Maamafi, Gazi köprüsü yapılıncıya kadar, Karaköy köprüsünün kalabalığı artması zaruridir. Ancak, Unkapanı köprüsünden ağır nakil vasıtaları geçirilmesi esasen memnu bulunduğundan Karaköy köprüsü kalabalığının tezayüdü bin nisbe faz la olmıyacak, sebze ve yük arabaları çok erken ve geç saatlerde geçmeğe mecbur tutulacaklardır.

Unkapanı köprü dubaları ile Haliç'in diğer bir yerinde bir başka köprü vücuda getirilmesi meselesini ayrıca tetkik edeceğiz."

Otobüs regülâtörleri

Otobüslerin sür'atini tahdit için konulan regülâtörlerin belediyece mutlaka bir tipte olması talep edildiğinden otobüs sahiplerinin şikâyet ettikleri yazılmıştı. Belediye erkânından bir zat, matlûbu temin etmek şartile regülâtörlerin ayri ayri tiplerde olmasına belediyenin müdahale etmiyeceğini söylemiştir.

Terkosun terşih havuzları

Terkos şirketinin Kâhtanedeki terşih havuzlarında vücuda getirdiği yeni tesisatın kabulü için Nafia Vekâleti şirketler müdür muavini Etem B. in riyasetinde bir komisyon teşekkül etmiştir. Bu komisyona Sıhhiye ve belediyeden birer aza tayini istenilmiştir.

Belediye reis muavini Hâmit B. Terkos şirketinin belediyece devralınması hazırlıklarına başlanmak üzere bir komisyon teşkil edildiği haberinin doğru olmadığını, bu meselenin usulen lâzım gelen mecrasını takip etmekte bulunduğunu beyan etmiştir.

Beyoğlu cihetinin açık lağamları

Beyoğlu cihetinde açık lâğamları kapatmak için mütehassıs M. Vilti, hazırlamakta olduğu projeyi teşrini evvelde göndereceğini belediyeye bildirmiştir. Proje gelince evvelâ Cihangir, Kurtuluş, Kasımpaşa cihetlerindeki, sonra Şişli Etfal Hastahanesi eteklerinden bostanlara inen açık lâğamlar kapatılacak ve muntazam bir şebeke ile denize indirilecek.

Diğer taraftan belediye, geçen sene Şişlide İzzetpaşa sokağındaki mecraları kapatmıştı. Bostancılar,bu lâğamları deldiklerinden mahkemeye verilmişlerdir.

Mezbahadaki kanlar

Bir Alman gurupu, belediyeye müracaatla mezbahadaki kanlara talip olmuş, Almanyada bu kanlardan çok istifade edildiğini, hatta elbise düğmesi bile yapıldığını bildirmiştir.Belediyece, bu müracaat tetkik edilmektedir.

Susuz semtler

Fatih - Edirnekapı Tramvay caddesinin yeni kısmındaki sahada oturanların susuzluktan şikâyetleri belediyece nazarı dikkate alınarak o civardaki Kırkçeşme sularına âit bazı çeşmelerin tamiri ve yangın tehlikesine karşı da bir kaç depo tesisi düşünülmektedir.

Maçka mezarlığı doldu

Maçka Mezarlığı dolduğundan o civar halkı badema ölü gömülmesine müsaade edilmemesini belediyeden rica etmişlerdir. Belediyece seçilen bir heyet Şişlide Büyükdere caddesinde Balmumcu Mektebi arkasında asrî bir mezarlık vücuda getirilmesini muvafık bulmuştur. Bu arazinin toprağı müsait çıkar ve altından su geçip geçmediği tesbit edildikten sonra bu hususta katî bir karar verilecektir.

Musiki Sanatkârları

Dün kongrelerini aktettiler

İstanbul Musiki san'atkârları kongresi dün Beyoğlu C. H. F. salonunda toplanmıştır. Kongre reisliğine Hikmet B. intihap edildikten sonra idare heyeti raporu kabul edilmiştir. Buhran dolayısile işsiz kalmış olan musikişinaslara bir yardım olmak üzere, her azanın kazancından yüzde ikisini cemiyete teberrü etmesi azadan Necati B. tarafından teklif edilmiştir. Bu teklif uzun münakaşalardan sonra cumartesi günü yapılacak ikinci bir içtimada müzakeresine karar verilmiştir. Kongre, Cemiyetin bu seneki faaliyeti hakkında şu kararları vermiştir:

1 — Cemiyetin yeni ve müsait bir binaya nakli ile her hafta pazar ve perşembe günleri danslı çaylar tertibi ve bu çayların, yeniden ihtas edilecek muhip azaya hasrı. Bundan maksat çaylara nezih ve ağır başlı zevatın gelmelerini temindir.

2 — Cemiyetin vası salonunda memleketimizin vücudu ile iftihar ettiği alaturkacı ve alafrangacı musikişınaşların iştirakile konserler verilmesi.

3 — Memleketimizde ecnebilerin muzikacılık ve dansörlük yapmaları menedildiğinden bir bale mektebi tesis edilerek muktedir muallimlerin nezareti altında genç san'atlkâr yetiştirilmesi.

4 — Ehliyetsiz musikişınasların gelecek seneden itibaren san'atten meni için hükûmet mezdinde teşebbüste bulunulması.

Bundan sonra eski idare heyeti azasından Mazhar, neyzen İhsan, viyolonist Nahit Beyler nizamnameme mucibince vazifelerinde ipka edilerek değiştirilmesi icap eden beş aza yerine alaturkacılardan kemanî Necati, udî Fahri, kemanî Cevdet B. lerle alâfrangacılardan Salih ve Yanko B. ler intihap edilerek içtimaa nihayet verilmiştir.

Palamut bolluğu

Palâmut bolluğu devam etmekte, sokaklarda arabalar dolusu palâmut satılmaktadır. Belediye doktorları, evvelki gün balıkhane ye giderek Kilyos'tan gelen bir kayık dolusu kokmuş palâmutu denize döktürmüşlerdir.

Ziraat bankası neşriyat şubesi

ANKARA, 14 — Ziraat Bankası neşriyat şubesi ilga edilmiştir.

İşsizlere iş bulmak için

Hükûmetçe işsizlere iş ve işçi arıyan müesseselere işçi bulmıya tavassut için bir büro teşkil edileceği haberi, belediye mehafilinde memnuniyetle ve faydalı bir iş olacak telâkki edilmiştir. Bu işte hükûmetin şehir teşkilâtından da istifade edebilmesi mümkün görülmektedir. İstanbul Belediyesinde bir müddet evvel teşkil edilen Müstahdemin Bürosu, ancak hizmetçilerin teşçilile iştigal etmekte ,işçilere iş ve iş arıyanlara işçi bulmakla meşgul olmamaktadır. Ancak bu işlerin de ifası büro teşkilâtının tevsiine ve bu da bütçeye tahsisat konulmasına mütevakkıf görülmektedir.

Kahve 5 kuruş

Bazı kahvecilerin istihlâk pulu zamanında kahve fiatlarına yaptıkları zamlar, halâ kaldırmadıklarından şikâyet ediliyordu. Belediye, umumiyetle kahve fiatının 5 kuruştan yukarı olmamasını istemektedir. Ancak bar, lüks kıraataneler ve emsali yerlerde kahve fiatlarının daha yüksek olmasına müdahale edilmiyecektir. Yalnız bu gibi yerlerin satış tarifelerinin belediyece tasdikinde fiatların mütedil olmasına da dikkat edilecektir.

Avarız ve hasılatı

Yeni belediye kanununun 110 uncu maddesinde (avarız ve hâsılatı) tabirinin şu suretle tefsir edildiği belediyeye tebliğ edilmiştir :

"Vakfı sahih mahiyetinde olmayan avarız namile veya muvazaatan mülk suretile hakikî ve hükmî şahıslar uhdesine tapuca tesçil edilmiş veya edilmemiş gayri menkuller ile menkul olan bizzat avarızlar ve hasılatı belediyelere intikal eder"

Milliyet

Asrın umdesi «MİLLİYET» tir.

15 EYLÜL 1932

İdarehane: Ankara caddesi, 100 No.
Telgraf adresi: İst. Milliyet
Telefon Numaraları:
Başmuharrir ve Müdür: 24318
Yazı işleri Müdürlüğü 24319
İdare ve Matbaa 24310

ABONE ÜCRETLERİ:

	Türkiye için L. K.	Hariç için L. K.
3 aylığı	4 —	8 —
6 „	7 50	14 —
12 „	14 —	28 —

Gelen evrak geri verilmez — Müddeti geçen nüshalar 10 kuruştur. Gazete ve matbaaya ait işler için müdiriyete müracaat edilir. Gazetemiz ilânların mesuliyetini kabul etmez.

BUGÜNKÜ HAVA

Yeşilköy askeri rasat merkezinden verilen malûmata göre bugün hava kısmen bulutlu olarak devam edecek rüzgâr şimali istikametlerden mütedil kuvvetlerde esecektir. Yağmur ihtimali yoktur.

14-9-932 tarihinde hava tazyiki 765 milimetre en çok sıcaklık 21 en az 13 santigrat kaydedilmiştir.

FELEKTEN

Seyahat mektupları..

Sarıklı Ermeniler

Paris

Eskiden ne mümkündü böyle şeyler görmek, şimdi herkese tabiî geliyor. Pariste bir çok yerlerde lokantalarda, terzilerde, berberlerde almanca ilânlar, reklâm levhaları var.. Her kanlı yara gibi harp yaraları da kapanıyor, iltiyam buluyor.

Bir taraftan Almanlar tekrar silâhlanma talebinde bulunan bir muhtıra ile Fransaya müracaat ederken diğer taraftan dişili erkekli bir sürü Alman Fransız payitahtında para yiyor, eğleniyor, hattâ cambaz, artist gibi bir kısım para da kazanıyor. Rivayete nazaran Pariste 10—15 bin Alman varmış..

* * *

Paris eğlenceleri eskisine nazaran biraz pahalılanmış.. Zannederim geçen sene hükûmetin temaşa üzerine koyduğu ve hattâ tiyatroların bir aralık grev yaparak protesto ettikleri verginin tesirile olmalı ki fiatların pahalı kısımlarındaki yüzde 20—25 ucuz kısımlarında 40—50 zam müşahede ettim. Buna rağmen (müzik hol) nev'inden olan temaşa yerleri yine hıncahınç doludur.

Fransız tiyatrolarında, daha doğrusu sinema ve müzik hollerinde bize nazaran mevcut olmayan bir mevki daha vardır ki; buna (Promenoir) promönuvar derler. Gezinti yeri demektir. Burası en ucuz yerdir ve ayakta seyredilir. Salonun çepeçevre sahneye karşı olan üç dıl'ı en arkada 3—4 metre genişliğinde bir koridor la ihata edilmiştir. İşte gezinti yeri burasıdır. Bunun iki türlü faydası vardır. Birisi: Her hangi bir panik veya sür'atle çıkış esnasında halk bu geniş koridordaki muhtelif kapılara dağılıp çabucak salonu tahliye edebilir. Saniyen kesesi müsait olmadığı için pahalı mevkilerde oturamıyan ve ucuz mevkide oturmaya da sıkılan bir sınıf vardır ki; bu gezinti yerine gider. Orada onu kimse görmez.. Loş ve geridedir..

(Ampir) ismi verilen öteden beri mevcut bir (müzik hol) ün geçen akşam ilk mevsim başı gecesine gittim.. Kalabalık kıyamet gibi.. Numaraların bir kısmı gördüğümüz şeyler. Cambazlık ve perende.. Bir kısmı yeni yeni taammüm eden beceriksiz cambazlık.. Eğlenceli şey.. Arada exentrique danslar da var.. Lâkin bu salonun sahnesinden ziyade bu söylediğim loş gezinti yeri ibretle seyredilecek bir manzara arzediyordu...

Pariste şimdi yeni bir şey tatbik ediyorlar. Bu yeni şey yarı sinema, yarı (müzik hol) den mürekkep bir (temaşa türlüsü) dür. Vakıa bizde de sinemalarımızda bazan numaralar görülürdü amma kısa ve ehemmiyetsiz ve bilhassa bir tek numara idi. Elhamra ismindeki geniş ve güzel (lokal) da bunun bir nümunesini gördüm. Saat dokuzdan 11.45 e kadar devam eden yarı bir proğramı var. Salon maheşr gibi.. Orada gezinti yeri kalabalık.. Zannetmeyin ki; bu gezinti yerindeki müşteriler fukara tabakaya mensuptur. Sakın ha! Bilâkis orada en exentrique kostümler, en cür'etkâr renkli kravatlar ve en verev yakalı gömlekleri görürsünüz... Bu seyircilerin yüzde belki yarımı kadın, yüzde beşi yaşlı erkektir... Pariste de her yerde olduğu gibi belki daha fazla hissedilen krize karşı halkta peyda olan (zügürtlük üzentisi) ni [buna Fransızlar "Snobisme de purée" diyorlar] yenmek için tiyatro müdürleri ne yapacaklarını bilmiyorlar. Bu bahsettiğim Elhamranın müdürü ile görüştüm. İzmirde doğmuş biraz türkçe ve rumca görüşen 26—27 yaşlarında bir Çek.. Epeyce karışık değil mi? Hani Acem şahı Kerbelâyı ziyaret ettiği zaman orada türbedarın başında bir mevlevi sikkesi görmüş ve sormuş:

— Siz nesiniz?..

— Türbedarım...

— E bu başınızdaki ne?

— Mevleviyim de onun serpuşudur..

— Mezhebiniz?..

— Sünnî.. Hanefî!..

Şah biraz düşündükten sonra:

— Hem mevlevi, hem sünnî, hem hanefî, hem türbedar... Karışık bir şey.. demiş..

Hem İzmirli, hem Çek, hem Parisli, hem tiyatro müdürü biraz karışık şey... Bu karışıklık müdür beyin etvarında da hissediliyordu..

Ben bizim sinemacılara halisane ve ehemmiyetle tavsiye ederim. Onlar da müşterisizlikten şikâyetçidirler.. Geçen mevsimde pek az filmin para kazandığını biliyorum. Onun için bilhassa hafif ve ucuz filmlerle birlikte, uzun ve mütenevvi bir müzik hol yani varyete proğramı gösterseler şüphesiz salonları boş kalmaz...

Bir de bundan sonra İstanbulda sinema veya müzik hol salonu yapılırsa mutlaka etrafına bu söylediğim gezinti yerini yaptırmalı.. Hem halk, hem müessese için kârlı olur.

* * *

Amanın! Dün (Bulvar Monmatr) da bir kahvenin önünden geçerken durmuş bir kalabalık nazarı dikkatimi celbetti; sokuldum, baktım. Yeşilli kırmızılı sarık sarmış, cübbeli ve kuşaklı bir orkestra!.. Gülünç bir şey! Ben evvelâ Hintli zannettim. Fakat çehrelerin bir kısmı esmer olmasına rağmen hemen hemen ekserisinde sakal bıyık matruş olduğunu ve hele içlerinde iki üç tanesinin burnunda kısa gözlükler bulunduğunu görünce ne olduğunu öğrenmek istedim.. Meğer kahvenin üstünde bu meşhur orkestranın ismi yazılı imiş: "Han arakelyan orkestrası" gülmeden katıldım, bu sarıklı ermenilere. Bizde böyle bir şey teklif etsek hemen köpürürler: Değil mi?

— Hiç ermeni sarık koyar?. diye de şaşarlar.. Gelip Pariste görsünler!.. Koyar mı koymaz mı?

FELEK

HİKÂYE

Ustura Altında

— Fransızcadan —

Müddeiumumî Jauras her zamanki traş olduğu berbere girdi. Her sabah adliyeye gitmeden evvel, mahkemeye terü taze çıkmak için berbere uğrar, mükemmelen traş olurdu.

O sabah ta berber salonunda dört koltuktan biri boştu. Hemen çantasını üzerinde gazeteler bulunan bir masaya bıraktı. Şapkasını astı ve boş koltuğa geçip kuruldu.

— Aman, biraz acele! dedi. Çünkü bugün geciktim.

Berber kalfası:

— Yalnız traş mı efendim? diye sordu.

Jauras bu suale karşı şaşırmadı değil.. Üç senedir allahın günü ayni berbere giden ve traş olan bir adamın böyle bir sual karşısında hayret etmesi mümkündür. Onun için Jauras aynadan kalfayı şöyle bir süzdü. Ha, yabancı bir adam! Anlaşılan yeni gelmiş. Elli yaşlarında, saçları seyrekleşmiş, iri çeneli bir adam.. Fakat müddeiumumî muavini Jauras şöyle düşündü :

— Allah allah, ben bu adamı nereden tanıyorum?

Yüksek sesle de:

— Canım, her sabahki gibi traş işte! dedi.

Fırça bol köpükler çıkararak yüzünde ve çenesinde dolaşırken, Jauras mütemadiyen aynadan kendisini traş eden adamı dikkatle süzüyordu. Evet, bu sima yabancı değildi. Mutlaka onu bir yerde görmüştü. Amma nerede? Bir aralık kalfanın gözleri yine aynadan kendi gözlerine dikildi. Kalfanın dudaklarından acayip ve müstehzi bir tebessüm geçti. Ayni zamanda da eğilerek Jauras'ın kulağına doğru :

— Muavin bey, inşallah iyisiniz, diye hatır sordu.

Jauras bir türlü bu adamın kim olduğunu hatırlayamamış vaziyette idi. O zaman kalfa yine kulağına eğildi:

— Beni tanıyamadınız mı? Gonpré.. Armanyaklı Gonpré..

Müddeiumumî muavini şöyle bir irkildi.

Hımmmmmm!

Kıskançlık yüzünden Armanyakta şu karısını öldüren adam..

Jauras o zamanlar Armanyakta daha genç, mektepten yeni çıkmış, stajını yeni bitirmiş ve cinayet mahkemesine tayin edilmiş müddeiumumî muavini idi. Katil için idam cezası istemişti. Fakat reyeti hâkime esbabı muhaffefeyi nazarı dikkate alarak daha yumuşak davranmış ve Gonpré'yi yirmi seneye mahkûm etmişti.

Gonpré üstat bir kalfa gibi, usturayı öyle hafif geçiriyordu ki, hangi müşteri olsa, eli bu kadar hafif berber kalfasından memnun olurdu.

Berberler nedense hem traş ederler, hem konuşurlar :

— Muavin bey, siz o zaman benim için çok insafsız hareket ettiniz. Biraz elimiz sert davrandı, yirmi sene yüklediler. Fakat siz bunu da az bulmuştunuz.

Birden kalfanın sesi sertleşti. Şimdi hem konuşuyor, hem de ara sıra dişlerinin gıcırdadığı duyuluyordu. Demin o kadar hafif giden ustura, şimdi sakalı aşağıdan yukarıya doğru biraz daha sertçe alıyordu.

Jauras titredi. İdam ettirmek istediği adamın eline düşmüştü. Gonpré saniyenin dörtte biri kadar bir zaman içinde, kafasının kesilmesini istiyen adamın kafasını kesebilirdi. Kaçmak? İmkânı yok. Jauras kımıldanamıyordu bile.. Bağırsın mı? Bağırsa, başkaları yetişinceye kadar çoktan iş işten geçmiş bulunurdu. Sonra da bir izzeti nefis kuvveti kendisini bu nevi hareketlerden mene diyordu. Ter içinde kaldı, gözleri adeta yerinden fırladı. Bekliyordu.

Ustura yüzünün ve gırtlağının üzerinde gidip geldikçe, Gonpré anlatıyordu:

— Hâlâ dünkü gibi kulağımdadır, sesinizi hatırlıyorum. Diyorsunuz ki; "Bu adam cemiyeti beşeriyeye lâyık değildir. Kendisini aramızdan ebediyyen uzaklaştıracak bir karar vermenizi talep ederim.» Siz o zamanlar insan hayatını bir tavuk kadar da hesaba katmıyordunuz.

Jauras boğazında ve çenesinde dolaşan bu usturanın soğuk çeliğinin anbean etine gömülmesini bekliyordu. Eskiden traşın nihayetine doğru, içine bir rahatlık ve ferahlık gelirdi. Şimdi ne gezer? Eski katilin öyle kandan korkan insanlardan olmadığını biliyordu. Şöyle elini hafifçe bastırsın. Fışşş!... Mesele halledildi. Saniyenin dörtte biri kadar kısa bir zaman içinde herkesin hürmet ettiği, mesleğine âşık, iki çocuk babası, namuslu bir adamın hayatı duruvericek ve Jauras bu saniyenin dörtte birini bekliyordu.

Gonpré sanki müşterisinin geçirdiği korkudan zevk alıyormuş gibi, işi de amma uzattı ha !

Nihayet üstat kalfa eli traşı bitirdi. Müşterisinin yüzünü güzelce yıkadı. Bolca tarafından kolonyayı sürerken, Jauras kurtulduğunu hissetti.

Gonpré mütemadiyen söylüyordu:

— Muavin Bey, o zaman sizin hakkınız vardı. Yalan değil.. Ben istediğiniz kadar ağır bir cezaya lâyık adamdım. Ne yaparsınız, sırda genç lik var. Kocasına ihanet eden karıyı düşünün. Sonra bir de benim kaynayan kanımı.. Gözüm kararmış, bir iştir oldu.. Hapisanede hüsnü ahlâkımdan dolayı yazmışlar. Geriye kalan cezamı bağışladılar.. Hapisaneden çıktım. Evlendim. Bir kız çocuğum var. Yeniden hayatımı düzelttim.

Traş bitmişti.. Jauras hemen ayağa kalktı. Gonpré de derhal şapkayı aldı, fırçaladı, masanın üzerindeki çantayı da aldı ve kemali ihtimam ile berbere reverans yaptı:

— İnşallah memnun oldunuz ya efendim, dedi, inşallah her zaman teşrif edersiniz. Sizin gibi muhterem müşterilerimizle iftihar ederiz.

Jauras kasaya gitti. Parasını verdi. Kalfanın avcuna da bahşış bırakırken:

— Elbette dostum, her zaman gelirim. Dedi, sizi böyle iyi bir baba, iyi bir koca, iyi bir vatandaş olarak gördüğüme son derece memnun oldum..

Şapkasını giydi. Çantasını koltuğuna aldı ve çıktı. Fakat bir daha da o berber dükkânına uğramadı..

Alenî teşekkür

Valdemi duçar olduğu çok ağır bir hastalıktan büyük bir gayret ve fedakârlıkla ve hazakatle kurtaran Dr. İbrahim Zati Beyefendiye ailece hissettiğimiz minnet ve şükranı arzederiz.

Milliyet kitap kısmı baş mürettibi Murat

SİNEMALAR

İlâveten:

Keriman Halis H. mın

Spa güzellik müsabakasında dünya güzellik kraliçesi intihabı intibaatını musavver Fox hususî kopyesi.

Bu hafta

ELHAMRA sinemasında EJDERİN KIZI
Büyük ve heyecanlı bir sergüzeşt
Mümessilleri:
SESSUE HAYAKAVA — ANNA MAY WONG
Türkçe kısımlarda
ZEHRA HANIM — ZİHNİ BEY

MELEK sinemasında DEMİR KAFES
Hakiki hayat sahnelerinden alınmış büyük bir film.
Mümessili:
SİLVİA SİDNEY;
Türkçeli kısımlarda
YAŞAR ve KEMAL Beyler.

Bu akşam
ARTİSTİK SİNEMASI
Yeni mevsime başlıyor.
İlk programı:
Bakışı canlı, tebessümü tatlı, sehhar ve cevval bir artist olan
ELVİRE POPESCO

VARŞOVALI YEGENİM
Fransızca sözlü ve şarkılı filminde, temaşageranı hayrette bırakacaktır.
İlâveten: Mickey Rusya'da.
Tenzilâtlı fiatlarımız: 2 inci balkon 35 — Balkon ve Birinci mevki 55 — Hususî 80 kuruştur.

ÇANAKKALE
Şehitlerini ziyaret
15 EYLÜL
GÜLCEMAL vapurile

ATLANTİD DİYARINDA

Bu akşamdan itibaren
ASRI SİNEMADA
ANDRE LUGUET
Cesur Kaçakçı
Tamamen Fransızca sözlü filminde

HENRY FESCOURT'un kuvvetli eseri
YEMİN
Fransızca sözlü şarkılı film.
OPERA SİNEMASI
temaşageranini sonderece memnun bırakmıştır.
Heyeti temsiliyesi başında:
Andre Burgers
ve
Madeleine Renaud
Hamış: Yeni tenzilâtlı fiatlarımız her keseye elverişlidir.

ATLANTİD DİYARINDA

BEŞİKTAŞ
Dikiş Yurdu
Talebe kaydına başlanmıştır.
Biçki, dikiş, nakış, şapka, sun'i çiçek, kumaş boyaları ile resim ve tezyinat, Biroğrafi öğretilir. Tasdikli şahadetname verilir.
Sergi 15 Eylûlde açılacaktır.
Akaretler No. 64

İstanbul birinci ticaret mahkemesinden: Merhun olup mahkemece satılmasına karar verilen Mısır Kredi. Fonsiye tahvilâtı 19-9-932 pazartesi günü saat 14 te İstanbul Nukut ve menkûl kıymetler borsasında satılacağı ilân olunur.

Milliyet'in Edebî Romanı : 93

Ölüler yaşıyorlar mı?

(Felsefi fantastique roman)

Yazan: HÜSEYİN RAHMİ

Bu taşlar, çiviler gûya bir namlu ağzından çıkıyormuş gibi bir şiddetle camı deliyorlar. Ve bir elmastraşla çizilmiş zannolunacak bir intizamla pürüzsüz, çatlaksız kendi cürümlerine göre birer delik açıyorlar.. Ve çiviler daima camdan sivri uçlarile içeri giriyorlar.. Bir insan eli fırlattığı çiviye böyle uzun mesafeden ucu öne, başı arkaya gelmek istikametini nasıl verebilir?

Bu esnada odaya ilk atılandan daha küçük bir taş düştü.. Abdüllâtif efendi yeni gelen taşı yerden alarak:

— Efendim size daha hayrete şayan bir şey arzedeceğim.. Bakınız bu ikinci taş camı kırmadan içeri girdi.. Bu nasıl oldu?.. Bundan evvel düşen büyük taşın açtığı muntazam delikten geçti. Bu kadar lıkta bu kadar isabetle nişan alabilen gözün hokkabazlığına daha doğrusu mucizekârlığına şaşmaz mısınız?. Ve daha şaşılacak bir şey.. Temel, karfiçe, burgu çivilerinin envaile aşağıda bir sandık doldu.. Ne bu civarda bir çivici dükkânı vardır, ne de evimizde böyle yapı malzemesine dair şeyler.. Hangi depolardan, nalburlardan aşırıp ta bu çivileri daha birçok demir kırıntılarını tepemizden aşağı yağdırıyorlar?

Bu muhtelif neviden mermileri atanlar ruh olsun, insan olsun keyfiyet merak ve tetkike değer bir surette vuku buluyordu..

Polisler evvelâ taşları, çivileri ve sonra bunların geçtikleri delikleri muayene ile meşguller iken çerçevelerden biri debdebe ile sarkıverdi. Bu defa muntazam delik açmak değil, yekpare büyük cam tuzla buz olarak döşeme tahtaları üzerine saçıldı.. Koskoca bir taş oda kapısına doğru yuvarlandı. Sonra bir çivi yağmuru başladı.. Bunların bazıları yere dökülüyor. Bir takımı da oraya buraya saplanıyordu.. Birkaç tanesi polislerin elbiselerini deldi. Loverver kılıflarına gömüldü..

Gittikçe şiddeti artan bu çivi yağmurundan sofaya kaçan polisler neye uğradıklarını anlamaya meydan kalmadan evin içindeki bütün lâmbalar bir anda sönüverdi..

Göze görünmez eller polislerin vücudünü tartaklıyor. Onlar bu akıl almaz taarruza karşı yumruk salladıkça suratlarına şamarlar iniyor ve kulakları dibinde kahkahalar kopuyor...

(Birçok karilerimizce tebessümle karşılanacağına şüphe etmediğimiz bu inanılmaz tafsilât sırf romancının hayalhanesinden doğmuş garibelerden değildir. Hâdisenin bir benzerini Flammarion'un Les maisons hanteés adlı eserinden telhisen tercüme ediyorum.)

—50—

Ruhlar jandarmalara dayak atıyorlar

Vak'a Portügal'de darülfünunile meşhur Coimbre şehrinde cereyan ediyor.

"M. Homem itikatsız bir gençtir. Dinî bir âyine iştiraki kabul etmediği için 1919 senesi teşrinievvelinde darülfünundan tardolunmuştur.

Homem yeni tuttuğu bir eve yerleşir. Bir zevcesile iki hizmetçisi vardır. Madam ilk geceden hane derununda bazı acayip gürültüler işittiğinden şikâyet eder. Bu karı kocanın nezdine darülfünun ikinci sene hukuk talebesinden Gomes isminde bir genç yatı misafirliği ne gelir...

Gece yarısından sonra saat birde herkes odasına çekilir. Misafir mumunu söndürüp te yatar yatmaz pencere üzerine darbeler indirildiğini işitir. Hemen yataktan kalkar. Mumunu yakar. Pencereyi açıp aşağı yukarı bakar kimseyi göremez.. Yine mumu üfleyip tekrar yatar. Bu sefer pek yakininde ayak sesleri ve hanedeki bütün kapıların açılıp kapandıklarını duyar. Yine döşeği içinde dapduru davranır. Işığı yakar. Her yana göz gezdirir. Karyolanın, sandalye, kanapelerin altına bakar.. Kimseyi göremez. Hiç bir şey seçemez.. Yine söndürür yatar. Yine gürültüler başlar..

Aydınlık söndürülünce patırtılar başlıyor, yakılınca kesiliyor. Misafir sabaha kadar geceyi bu garip halde geçirir..

Ertesi günü ev sahibine müracaatla sorar:

— Bu gece müz'iç gürültüler duydunuz mu?

İtikatsız Mösyö Homem şu cevabı verir:

— Hiç bir şey duymadım. Zaten uykum da çok ağırdır. Fakat duyulacak ne var ki? Evde hırlı yok.. Hırsız yok.. Bu gürültü lâfını da nereden çıkarıyorsunuz?..

Misafir, ev sahibinin "Müsbetiyundan bir genç olduğunu bildiğinden ifadesinde ileri varmaz. Lâkin evine dönünce vak'ayı babasına anlatır.

İhtiyar adam cevaben der ki:

— O ev tekin değildir. Hiç bir kiracı orada rahat oturamadı. Konu komşu bile bu iz'aca tahammül edemiyorlar. Hem meskeni zaptedenlerin tehlikeli neviden oldukları da söyleniyor. Sen dostuna nasihat et bir an evvel o meş'um haneyi terketsin..

Mösyö Gomes babasından aldığı bu haberi gider aynen arkadaşına nakleder. Maddiyundan genç bu lâkırdılara güler ehemmiyet vermez.. Fakat ertesi gece Homem de bazı gürültülere şahit olur. Kendisine biraz merak gelir. Daha ertesi gece ne olduğunu anlamak için gözetlemeye karar verir. Beraber bulunması için dostu Gomes'e de rica eder.

Evin alt ve üst katında herkes yatar. Ev sahibi, zevcesi ve misafir uyumazlar. Beklerler. Lâkin ışık bulundukça gayrı tabiî bir hal zuhur etmez. Mumlar söndürülür söndürülmez (re - dü - şose) katının bahçeye açılan kapısı üzerinde kuvvetli darbeler duyulmağa başlar. Mösyö Homem sür'atle merdiveni iner. Kapıya koşar. Darbeler tekerrür eder.. Birden bire kapıyı açar. Kimseyi göremez. Komşulardan bir azizlik eden olmasın diye sokağa çıkar. Fakat dışarıya adım attığı ande arkasından kapı şiddetle kapanır ve kilidin içinde anahtar çevrilir..

Sokakta kalan adam evine girebilmek için kapıyı çalmağa mecbur olur. Karısı aşağıya iner açar. Delikanlıya şimdi iyice merak sarar. Ve en evvel şu fikirde bulunur:

— Evde bu oyunu bize oynamak için gizlenen biri var..

Eline rovelveri alarak:

— Şimdi ne olduğu anlaşılır..

Bütün kapılar şiddetle sarsılmakta devam ediyor, yatak odasına bitişik ve diğer cihete kapısı bulunmayan odada fazla gürültü oluyor, hep bu patırtılar karanlıkta vukubuluyor.. Aydınlık olunca her sey kesiliyordu.

(Devamı var)

Vilâyette

Bir Şikâyet

Ömer Faruk Efendinin başına neler gelmiş?

Mülkiye müfettişliğine Ömer Faruk efendi isminde birisi müracaatla şikâyette bulunmuştur: Bu şikâyete göre, bir izci olan Ömer Faruk efendi, temmuzun 9 unda İstanbuldan çıkarak Çorluya gitmiş, orada alâkadar makama elindeki vesikaları göstermiş. Sonra Tekirdağında polis serkomiseri, hakkında İstanbuldaki ikametgâhlarından tahkikat yapılacağını söyliyerek kendisini bir hafta karakolda nezaret altında bulundurmuş, bir tarafa çıkarmamıştır. Bir hafta sonra İstanbul polisinden gelen bir tezkere üzerine Faruk efendi serbest bırakılmış, Edirneye, oradan Kırklareline gitmiş, orada da bir hafta kaldıktan sonra İstanbula dönmek üzere Pınarhisar kasabasına gelmiştir.

Fakat burada da Jandarma Karakol Kumandanı kendisini tevkif ederek ellerine kelepçe vurmuş, sonra kendisini Kırklareline göndermiştir. Faruk Ef. Kırklarelinde Karakolda on beş gün mevkuf kalmış, bu müddet zarfında İstanbuldan gelen tahkikat evrakına nazaran bir suçu olmadığı anlaşılarak kendisi serbest bırakılmıştır.

İddia budur. Tahkikat neticesinde eğri veya doğruluğu meydana çıkacaktır.

Jandarma kumandanının vedaı

Kaymakamlığa terfi edilen İstanbul jandarma kumandanı Hüsnü Bey gazetemize şu mektubu göndermiştir:

"Efendim,

Konya'da yeni işime gidiyorum. Burada iken kendilerile tanıştığım ve yüksek sevgilerini gördüğüm diğer kişilerin hepsile ayrılık görüşmesi yapamadım. Hepsinin sağlığa kalması dileğimin bildirilmesi için gazetenizin yardımını diler ve saygılarımı sunarım efendim."

Faydalı yağmurlar

Üç dört aydan beri yağmursuzluk devam ediyordu. Dün şehrimiz ile Vilâyet mülhakatına faydalı yağmurlar yağmıştır.

Balıkçılık mütehassısı İzmirde

İZMİR, 14 (A.A.) — İktısat vekâleti balıkçılık müfettişi Şevket Beyle balıkçılık mütehassısı Mr. Simson, balıkçılık gemisile körfez dahilinde yapmakta oldukları tetkikatı bitirmişlerdir. Balıkçılık gemisi Çeşmeye gitmiştir. Yakında oradan İstanbula hareket edecektir.

Polise silâh çeken adam

Polise silâh çekmekten suçlu olan Adem efendi dün ağırceza mahkemesinde muhakeme edilmiş, neticede 2 sene 11 gün hapse, 30 lira ağır para cezasına mahkûm olmuştur.

Dimitri isminde bir adamın zabıtaibelediye memurlarından dayak yediğini yazdığı için aleyhine hilâfı hakikat neşriyat davası açılan Cümhuriyet gazetesi neşriyat müdürü Kemal Salih B.. dün birinci ceza mahkemesinde beraet etmiştir.

Kurt sürüsü

TRABZON, 13 — Araklı çarşısına inen ve bir köyden iki çocuğu kaldıran kurt sürüsü, Yumranın yüksek köylerinden geçip yaylalara savuşmuştur.

Sürüden üç kurt köylüler tarafından vurulmuştur. Sürünün kudurmuş olması ihtimali söylenmektedir.

İstatistik

ANKARA, 14 (A.A.) — İtalya nüfus tetkikatı komitesi muhabir azalığına intihap olunan İstatistik Umum Müdür Vekili Celâl Beyin bu azalığı kabul etmesine hükûmetçe müsaatde edilmiştir.

Komisyoncuların defterleri

Gümrük başmüdürlüğünün komisyoncuların defterlerinin muayene edilmesi hakkında verdiği emir üzerine komisyoncudan bir heyet başmüdürü ziyaret etmiştir.

Yapılan temas üzerine defterlerin muayenesi evlûlden sonraya tehir edilmiştir.

Memlekette

Bir baba Katili

Bir şerir bıçakla öz babasını öldürdü

ÇANKIRI, 13.— İlgaz kazasının Kızılsin nakiyesinde çok feci bir cinayet işlenmiş, bir genç kendi öz babasını öldürmüştür. Bu vahşiyane hâdise şu şekilde ika edilmiştir: Bu nahiyede Kara Mehmet oğullarından Bekir Ali isminde bir ihtiyar vardır. Bu adamcağızla oğlu Osman ötedenberi geçinemezler, daima münakaşalı bir hayat yaşarlarmış. Nihayet son gün Osman yine babasına sert söz söylemiş, babası da kendisine ihtarda bulunmuştur. Babasının sözlerini hazmedemiyen Osman bıçağını çekerek zavallı ihtiyarın üzerine yürümüş, tamam on sekiz yerine bıçak saplamak suretile öz babasını öldürmüştür. Şerir evlât, bu vahşiyane hareketinden sonra kaçmak istemiş, fakat yakalanarak Adliyeye verilmiştir.

Feci bir otomobil kazası

Malatyadan bildiriliyor: Hamdi isminde şoför otomobiline altı yolcu alarak Kâhteye gitmek üzere Beydağının 200 metre irtifaındaki tepesinden geçerken otomobilin tekerlek bileyeleri ve fireni bozulmuş, otomobil olanca süratile yuvarlanmıya başlıyarak 200 metre derinlikte cesim bir meşe ağacının üzerine düşmüştür. Bu sukut neticesinde yolculardan sabık Malatya meb'usu Hacı Bekir Ağanın birader zadesi Ramazan Zeynel Efendinin beyni patlamış ve ölmüştür. Ebuzer bey mutef yerlerinden ağır surette, Kâhte mübaşiri ile iki çocuğu hafif surette yaralanmışlardır. Kaza hakkında adli tahkikata başlanılmıştır.

Bir idam kararı

TRABZON, 13. — Geçen sene hidrellezde gezmeğe götürdüğü karısını bir meşelikte öldürerek gömdükten sonra kaçan ve bilâhare yakalanan arabacı Faik idama mahkûm edildi.

Salon, çoğu kadın olan samilerle dolmuştu. Katilin küçük çocuğu,büyük annesile beraber mahkemenin hükmünü dinlediler.

Diğer iki çocuğu evde bırakılmıştı. Hükmün sonunda bütün kadınlar: "Yaşasın adalet!" diye bağırdılar katil, soğuk kanlılıkla hükmü dinledi.

Afyon Halkevinde

AFYON (Milliyet) — Perşembe akşamı şehrimiz Halkevinde güzel ve mütenevvi bir proğramla çok muvaffak bir toplantı daha yapıldı.

Daha akşam erkenden Halkevinin toplantı salonunu her sınıf halka mensup yüzlerce kişi doldurmuş ve salondan taşan halk koridorlarda toplanıyor ve yer tedarikine çalışıyorlardı. Saat8,5 da şehrimizde bulunan mebuslarımızdan İzzet Ulvi B. (Beşeriyetin inkılâp yolu — biz ve inkılâp fırkamız) mevzuu üzerinde çok alâka ile dinlenen ve müteadit dafalar alkışlarla kesilen kıymetli bir konferans verdiler. Konferanstan sonra Halkevi edebiyat şubesi reisi Eflatun Cem bey Halk edebiyatinin seçme parçalarından çok kıymetli şiirler okudular. Halkevi reisi Galip Beyin hazıronu selâmlayan ve kendilerine teşekkür ederek salonu dolduran kıymetli arkadaşların her zaman toplantılara şeref vermesini dileyen sözlerinden sonra: musiki şubesi şefi Feyzi bey, ve arkadaşlarının hazırladıkları millî ve mahallî halk şarkılarından bir konser verildi.

Halkevi (Afyon Halkevi) isimli bir de mecmua çıkaracaktır.

Menemende iki cinayet

MANİSA, 13 (Milliyet) — Evvelki gün Menemenin Zafer mahallesinden Arnavut Kasım ve arkadaşı Murat ile ayni mahallede oturan Giritli Ali arasında başlayan dil kavgası neticesinde Mehmet Ali hâmil bulunduğu tabancayi teşhir ederek arkadaşlarına tevcih etmiş ve Murat ile Kasım Ulviyi darbettikten sonra öldürmüştür. Cinayetin bir kadın yüzünden olduğu rivayet ediliyor.

* 9 Eylûlde Menemenin Doğan 9 eylûlde Menemenin Doğan köyünden Ruhi, Kara Mustafa, Ovalı Mustafa isminde üç arkadaş Menemende kurtluş bayramını tes'it edip köylerine dönmekte iken Gediz nehri civarında evvelce aralarında ge ne bir kadın yüzünden bir hâdise geçmiş bulunan Ovalı Mustafa ile arkadaşı Ruhi kavga etmişler ve Mustafa Ruhiyi tabanca ile katlederek firar etmitşir. Katilin takibi için jandarmalar harekete gelmislerdir.

ÇOCUK

Tabiat dersleri

Yılan ve zehir

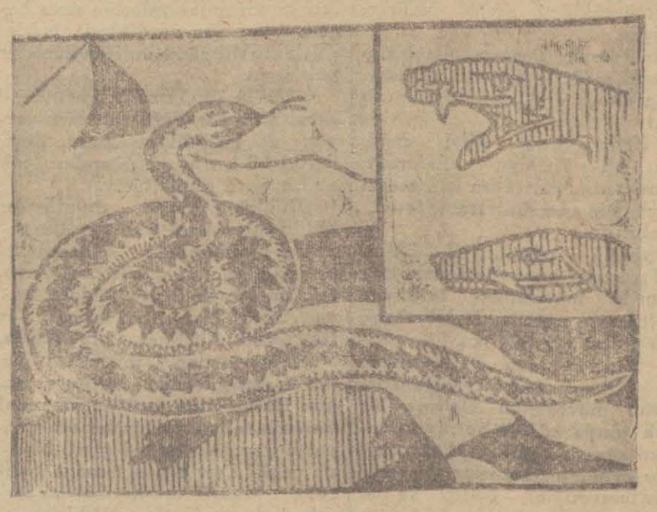

Nasuhi amca — Sen bir sual sormuştun. Neydi o?

İrfan — Yılanlardan bahsedecektiniz de amca bey.. Hani bana bir de resim vermiştiniz..

Nasuhi amca — Doğru.. O resme dikkatli bakmak lâzımdır. Orada iki tane yılan başı görüyorsun değil mi? Birisinin ağzı açık, ötekinin kapalı. Açık ağızdaki dişi gördün mü? İşte yılan bu dişi ile düşmanlarını ısırır ve oradan zehirini akıtır. Resme dikkatle bak. Yılan ağzını kapattığı zaman, dişleri çenesinin hizasına göre eğilir. Fakat yılan bir taarruz karşısında kalırsa, ısırmak istediği zaman ağzını mümkün olduğu kadar fazla açar ve dişleri de o nisbette dikleşir. Isırdıktan sonra, dişinin içindeki küçük kanaldan zehrini akıtır. Isırmaktan murat zehrinin kana karışmasıdır. Çünkü zehir kana karışmazsa, öldürmez.

Her yılanda zehir hasıl eden guddeler vardır. En zararsız yılanlarda bile zehir vardır. Yalnız bazılarında bu zehiri ısırıp ta düşmanının kanına karıştıracak dişleri yoktur. Zehirleri vardır, fakat zehiri vere tek vasıtaları olmadığı için bu nevi yılanlar zararsızdırlar.

Diyorlar ki Hindistanda senede yirmi bin kişinin ölümüne sebep oluyorlarmış. Kim bilir daha ne kadar başka hayvanlar da öldürüyorlar. Onun için Hindistanda her sene belki yarım milyondan fazla yılan öldürülür.

İrfan — Haydi insanları ısırıyor. Öteki hayvanları ne diye ısırıyor?

Nasuhi acma — Yılan bu? insan ,hayvan tanır mı? Kimde düşmanlık sezerse, hemen onu zehirlemeğe kalkar. Bazı hayvanlar vardır ki zehire daha çok mukavemet ederler. Meselâ on beş, yirmi gramlık bir kurbağa, tavşanı öldürebilecek zehire mukavemet eder. Hele kirpi, kırk tavşanı öldürecek zehire dayanır.

İrfan — Eğer bir yılan öteki yılanı zehirlese ne olur?

Nasuhi amca — Hemen hemen bir şey olmaz. Çünkü yılanlar kendi zehirlerine karşı adeta muaftırlar. Yani kendi zehirleri kendilerine dokunmaz. Meselâ, bir insanı öldürmek için, bir kilo et başına bir miligramın dörtte biri kadar zehir lâzımdır. Halbuki bir yılanı öldürmek için yine bir kilo başına en aşağı bir gram zehir lâzımdır ki, kaç misli tutar.. Dört bin defa daha fazla..

İrfan — Peki amca, yılan zehirlerse, insan mutlaka ölür mü?

Nasuhi amca— Eh, talihi olanlardan kurtulanlar çok.. Şimdi zehirlere karşı panzehir makamında mükemmel seromlar yapılmıştır. Yalnız şu var ki, insana dağ başında böyle bir kaza gelirse, panzehir nereden bulsun?

Üfürükle Dönen topaç

1 — Bir mukavva parçasına yedi santimetre kutrunda bir daire çizersiniz ve kesersiniz. Bu dairenin üzerine kuturlarına mail vaziyette altı mustatil çizersiniz. Bu mustatillerin, reside gördüğünüz gibi, yalnız üçer tarafını keser ve dördüncü dıl'ından kapağı kaldırırsınız. Bu suretle mukavvada altı kapaklı delik hasıl olur.

2 — Bir küçük ağaç parçası alır, bir ucunu sivriltirsiniz. Mukavvanın merkezinden geçirir ve mühür mumu ile sağlamca yapıştırırsınız.

3 — Topaç yapılmış demektir. Şimdi baş ve şehadet parmaklarınızın arasına bir maka

ra alınız. Topacın üst sapından geçiriniz. Ve serçeparmağınızı da topacın sivri ucuna koyunuz.

4 — Makaranın deliğinden üflediğiniz zaman topaç serçe parmağınızın üzerinde fırıl fı-

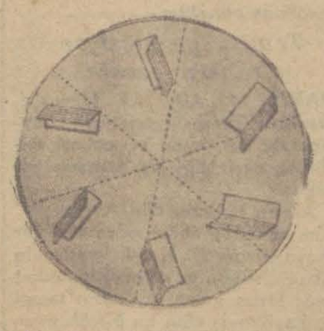

rıl dönmeğe başlar. Topaç hızını aldıktan sonra, makarayı kaldırır ve serçeparmağınızdan meselâ masanın üzerine bırakırsanız, topaç sür'ati müktesebesi ile daha bir müddet döner.

Eğer mukavanın üzerine renkli kâğıtlar yapıştırırsanız tabiî göze hoş görünen karışık renkler de hasıl olur.

Kartonla resim

Siyaha boyanmış bir mukavaya sekiz santimetre dıl'ında

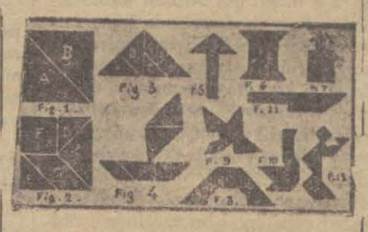

bir murabba çiziniz ve bu murabbaı birinci şekilde görüldüğü gibi kesiniz. A ve B müsellesleri hâsıl olur. Gene ayni büyüklükte başka bir murabba daha kesiniz. Bu murabbaı da ikinci şekilde gördüğünüz gibi beş parçaya ayırınız. Bu ikinci şekilde bir küçük murabba F, iki küçük müselles D E (ayni büyüklükte), bir büyük müselles C (diğerleinden bir misli büyük), bir main G hâsıl olur. Bu suretle elinizde yedi parça var demektir. Bu parçalarla resimde gördüğünüz diğer şekilleri meydana getiriniz.

Kuşlar gidiyor

Tatiller bitti, mektepler açıldı. Güzelim yaz gitti. Şimdi yeni ders senesi başlıyor..

Küçük İrfan bana dedi ki :

— Amcacığım, daha bir ay evvel kuşlar, ne güzel ötüşlerdi. Şimdi neden sustular?

Tabiî ne cevap verdiğimi tahmin edersiniz.

— Çünkü, yavrum, kuşlar başka memleketlere gittiler de ondan.. Baharda kuşlar alay alay geldiler. Bütün yaz memleketimizde oturdular. Milyonlarca sinek ve böcek yediler. Yavruları büyüdü, uçmasını öğrendi. Fakat sonbahar gelince..

— Bütün kuşlar hep birden giderler mi?

— Hayır, biz daha farkına varmadan onlar kısım kısım çoktan gitmeğe başladılar. Meselâ kuku kuşları daha temmuzda gittiler. Fakat şimdi eylûl ayındayız. Asıl büyük hareket hazırlığı bu ay içindedir .

— Peki, bu kuşlar böyle nereye giderler?

— İşte bir sual daha! Bu kuşlar her halde daha sıcak memleketlere gidiyorlar. 1890 da Danimarkalı bir âlim, hicrete hazırlanan leyleklerin içinden bir tanesini tutmuş, ayağına gayet ince bir halka geçirmiş ve sürünün içine koyuvermiş.. Bu halkanın üzerinde de nereden uçtuğu ve tarihi yazılı imiş.. Bir çok memleketlerde gelip geçen kuşları öldürmeden tutarlar. Tahkikat, tahkikat... Danimarkalının ayağına halka geçirdiği leylek tâ Cenubî Afrikaya gittiği meydana çıkmış.. Bu sürülerden bazıları orta Afrikada kalıyorlar. Bazıları da daha cenuba kadar varıyorlar .

1909 senesinden beri yalnız İngilterede muhtelif cinste belki otuz bin kuşun ayağına böyle halkalar taktılar. Bu otuz bin kuştan aşağı yukarı bin tanesi bulundu.

— Hepsi de Afrikaya mı gitmişler?

— Hepsi değil! Kimi İngilterede kalmış, kimi İspanya'ya geçmiş, kimi de Afrikaya gitmiş. Bu kuşların içinde yağmur kuşu diye bir kuş vardır. Bütün rekorlar ondadır. Meselâ yukarı Amerikadan yola çıktımı, aşağı Afrikaya iner ve oradan geniş bir devir yaparak, mevsiminde tekrar yukarı Afrikaya varır. Bilir misin, bu seyahat kaç kilometredir? 26,000.

— Bu kadar hızlı gidiyorlar demek?

— Bazıları çok hızlı gider. Sa

ğan denilen dağ kırlangıçları vardır. Hesaplara göre bu kuş beş dakikada doksan kilometre gitmektedir. Ondan sonra bildiğimiz kırlangıçlar gelir. Bu kırlangıçlar saatte yüz seksen, hattâ 200 kilometre giderler. Ondan sonra şahin gelir ki, hemen hemen kırlangıçla beraberdir.

— Çok yükseklere çıkarlar mı? Yoksa hep yaknıdan uçarak mı giderler?

— İnsanlar gök yüzünde tayyarelerle dolaştıkları için, kuşların, aşağıdan gözün göremiyeceği yerlere kadar, yani bin metreden ileriye çıktıkları anlaşılmıştır. Hattâ 7000 metre yüksekler de Ak babalara bile tesadüf edilmiştir. Bu kadar irtifalarda insanlar az havadan rahat rahat teneffüs edemezlerken, bu Ak babaların havasızlıktan hiç rahatsız olmadıkları görülmüştür.

— Fakat bunlar kaptan değil ki, puslaya bakıp gidecekleri yolu bilsinler. Nasıl biliyorlar? Yollarını kaybetmiyorlar mı?

— Ah, İrfan, öyle sualler sorarsın ki.. Nereden de bu bahsini açtım? Bazan yollarını kaybederlermiş. Fakat kuşlar hakikaten nasıl yollarını buluyorlar? Bu sualinle hiç bir âlimin anlayamadığı esrara dokunduk. Daha kimse bilmiyor. Acaba kuşlar iklimlerin tesirlerine göre mi hareket ediyorlar, yoksa mıknatisi veya elektriki cereyanlara mı tabi oluyorlar. Yoksa hararet dereceleri ne mi?... Evet, nasıl yollarını buluyorlar. Muhakkak bir şey var ki, insanlar daha iyi anlayamadılar. Biribirlerini nasıl buluyorlar. İlk seyahate çıkan küçüklere nasıl rehberlik ederler. Anlaşılmaz seydi.

Muhabir mektubu

Edirne'de irfan hayatı tam bir inkişaf içinde..

Kız muallim mektebi, lise ve diğer mektep-lerde görülen feyizli mesai..

EDİRNE: Edirne şehri Türkiye maarifinin tecelligâhı olan mes'ut bir diyardır. Buradaki maarif hamlesinin başka yerlerde emsali yoktur. Muazzam mekteplerile mühim bir yekûna baliğ olan muallim ve talebelerile öyle bir varlık vücude gelmiştir ki bu varlık iktısadî cephede şehrin nazımlık vazifesini görmektedir.

MEKTEPLERİ ZİYARET

İlk evvel ziyaret eylediğim mektep, kapısı üzerinde "Edirne Türk musevi ilk mektebi" levhası bulunan büyükçe bir yahudi mektebidir. Burada Mergube, Bihter ve Nezahat Hanım isimlerinde üç muallime tesadüf eyledim. Biraz sonra bunlara iltihak eyleyen Vedia, Sabiha, Lâtife, Nebahat, Bedriye, diğer Sabiha Hanımlarla Sezayi, Müeyyet, Osman Nuri ve Fahri Beyleri gördüm. Muallimler mektepten memnundurlar. Maaşları muntazaman verilmektedir. Yalnız diğer mektep muallimlerinden yüzde beş kazanç kesildiği halde kendilerinden yüzde yedi buçuk alındığından müştekidirler ve bu müsavatsızlığın kaldırılmasını rica ediyorlar. Mektebin mevcudu 520 dir. Bunların arasındaki % 50 fakir çocuğa her gün yemek verilmekte ve bütün ihtiyaçları tesviye olunmaktadır. Buradaki Musevilerin bu hususta muntazam teşkilâtları vardır. Talebenin (200) ü meccanen tahsil ettirilmekte ve diğerlerinden servetlerine nazaran 50 kuruştan 600 kuruşa kadar ücret alınmaktadır.

Mektep senevî (13000) liralık bir bütçe ile idare olunmaktadır. Hususî muhasebeden verilmekte olan 500 liranın kesilmesinden dolayı bunun iadeten tahsisini rica etmektedirler. Müdür Mitrani Efendi ile Madam Mitrani bu mektebi çok güzel idare eylemektedirler. İbranice dini tedrisata, bizdeki Kur'anı kerim şeklinde manası anlaşılmadan devam olunmaktadır..

LEYLİ ERKEK MUALLİM MEKTEBİ

Müdür Reşat Bey tarafından idare olunan bu muazzam mektebin mevcudu (182) talebedir. Bu muhteşem mektep esasen muallim mektebi olarak inşa edilmiş ve elli seneden beri içinde tedrisata devam edilmekte bulunulmuştur. Mektep şimdiye kadar (1400) talebeye şehadetname vermiştir. Mektebin bazı kısımları tevsi ve tamir edilmekte idi. Helâ tertibatı yeni sisteme çevrilmiş, mektep sıva ve badanalarla mükemmel bir hale getirilmiş, salon tevsi olunmuştur. Yanı başındaki leyli lisenin de istifade edebilmesi için bahçe içinde büyük bir laboratuvar inşa ediliyordu. Bu mektep bütün azamet ve ihtişamı ve dahildeki tertibat ve mefruşatile cidden temaşaya seza bir maarif âbidesidir. Mektebin gerek müdür ve gerekse muallimleri beyler büyük bir mesai ve ciddiyetle tedrisata devam ve talebenin asrî hayat muktezalarile mücehhez olarak yetiştirilmeleirne çok ihtimam eylemektedirler. Mektebin yatakhanelerile yemek salonu şayanı takdir bir intizam ve büyük bir nezafet arzediyordu.

KIZ MUALLİM MEKTEBİ

240 leylî ve 25 neharî kız talebeyi sinesinde barındıran bu maarif sarayı cidden görülmeğe seza bir kasrı muallâdır. Burası vaktile Osturya sörlerinin yetiştirildiği bir mektep iken üç sene evvel (30.000) liraya satın alınarak kızlarımızın tahsiline tahsis olunmuştur. Mektep dört kat olup her türlü konforu havidir. Banyoları, soyunacak yerleri, yatakhaneleri, konferans ve sinema salonu, radyoları, atelyeleri ve bahçesinin letafetile emsali ender bulunan bu mektep bir şaheserdir. Bahçesinde müdüriyete mahsus bir de şato vardır. Genç ve muktedir müdürleri Rifat Necdet Beyle arkadaşlarının burada çok feyyaz birer mevcudiyet gösterdikleri mektebin vaziyetinden anlaşılmaktadır. Yatakhanelerin nezafeti, tertibatı çok yüksektir. Her tarafında istikbal için ümitler uyandıran tertibat ve teşkilât vücude getirilmiştir. Tedrisat tamamen umumî mahiyeti haizdir. Bilhassa elişlerinde ve resimde, fizik ve kimyada çok hassas davranılmaktadır. Mektebin yemekhanesi Tokatlıyan salonlarını tanzir eylemektedir. Bu derecelerde mükemmel bir yuva en zengin ailelerde bile bulunamaz. Bu da Cümhuriyet idaresinin mektepler hakkındaki fedakârlık ve alâkasının en canlı bir nümunesidir.

Bu mektepten şimdiye kadar 340 hanım kız mezun olmuş ve her biri birer vazife alarak vatanımızın en ücra köşelerine ve köylerine dağılmışlardır. Bu sene de 58 muallim hanımın mezun olmaları muhtemeldir. Geçen sene 56 mevcuttan üçü sınıfta kalmıştır.

MEKTEP MÜDÜRÜNÜN ZİYAFETİ

Mektebi ziyaretim öğle zamanına tesadüf eylediğinden müdür Necdet Bey beni yemeğe alakoydu. Üzüm ve fıstıklı ve kuzu etinden roti ile nefis bir pilâv, zeytinyağlı çok leziz bir bakla ve kaymak gibi bir yoğurttan ibaret olan bu sofra ciğden evlerimizde bulunmayan bir maide idi.

MÜNAKAŞALAR

Müdür Bey beni, son sınıf talebelerinin usulü tedris hakkında yapacakları münakaşaları dinlemek üzere bir dershaneye götürdü. Orada bu sene çıkacak hanım kızların ilk mekteplerdeki amelî tedrisatta yaptıkları hata ve savap münakaşa edildi. Bu münakaşalardan ben ve talebeler çok müstefit olduk.

LEYLİ ERKEK LİSESİ

Beş seneden beri muktedir maarifçilerimizden Esat Beyin muvaffakıyetle idare eylediği bu mektepte 288 talebe okumaktadır. Bina dahilinde orta mektep kısmı da mevcuttur. Mektebin zaptü raptı ve talim ve terbiyesi çok mükemmeldir. Kütüphanesi, yatakhaneleri, reviri, laboratuvarı, taharet ve nezafeti baştan başa bir mükemmeliyet arzeylemekte idi. Bu mektebin tesisine çalışan vali Apturahman Paşa merhumla eski müdürlerinden merhum Sait ve Mahir ve eski muallimlerden Tevfik ve Ahmet Hamdi Beylerin mesai ve himmetleri rahmetle yadolunmaktadır. Mektep geçen sene lise den 32 efendiye şehadetname vermiştir. Mektep talebelerinin terbiye ve ciddiyet dairesinde tahsile devam eyledikleri yeknazarda görülmektedir.

Ragıp KEMAL

Almanlar konferansa galiba gelmiyecekler

Von Papen Prusya tarafından yapılabilecek bir manevranın da önüne geçmeğe çalışıyor

CENEVRE, 14. A A. — Havas ajansı muhabirinden: Almanyanın terki teslihat konferansının 22 temmuz tarihli celsesindeki beyanatında münderiç tahdidatı tatbik mevkiine koyarak, teslihatta müsavata ait talebi infaz ve kabul edilmedikçe konferansın alelâde teknik işleri de dahil olduğu halde bundan böyle konferans mesaisine iştirak eylemiyeceği kat'i olarak görünmektedir.

Alman hükûmeti 21 Eylûlde Cenevrede inikat edecek olan terki teslihat konferansı riyaset divanına resmen davet edilmiş bulunduğundan bu husustaki cevabını da resmen bildirecektir.

Daha dün birçokları, Fransız cevabının itilâfperverane mahiyeti karşısında Almanyanın konferanstan çekilmekten ihtiraz edeceğini tahmin etmekte idi.

Fakat bugün hemen bütün efkârı umumiye Almanyanın aldığı vaziyeti sert bir hükme tabi tutmakta ve beynelmilel teşriki mesaî zihniyetile mülhem olmuş bulunan Fransız cevabının mana ve lisanını samimiyetle takdir eylemektedir.

Almanyanın gıyabında konferansın mesaisinin devam edip etmiyeceğinde tereddüt gösterilmektedir. Birçok devletler başlanılmış olan eserin barılması için Almanyanın gıyabında da çalışabileecğini düşündüklerinden bu hususa teyitkâr bir cevap vermektedir.

Esasen ihzari komisyonun mukavele projesinin, askeri statüleri sulh muahedeleri ahkâmına - tabi tutulmuş olan devletlere, binnazariye bile olsa bu mukavelenin tatbik edilemiyeceğine dair bir maddeyi muhtevi bulunması hasebile konferans, Almanyanın iştiraki olmaksızın mesaisine devam edebilecektir.

Ancak, bütün devletler ve bilhassa Fransa, Almanyanın mesaî iştirakine devam etmesini arzu etmektedir.

Almanya ceneral Von Schleicher in tehditlerinden bazılarını tatbik mevkiine koyacak ve yalnız kendisinin bir taraflı arzusile askerî statüsünü tadil eyliyecek olursa, Fransa Versailles muahedesine imza koymuş bulunan diğer devletler Milletler Cemiyetini vaziyetten malûmattar etmek mecburiyetinde kalacaklardır. Maamafih bu ihtimalatın vakın olduğu zannedilmektedir.

Londradan gelen ve İngiltere ile Cemahiri Müttahidenin Almnayanın konferans fesaisine devamş hususun da ısrar eyliyeceklerine dair olan haberler Cenevrede lehtarane bil lisan la mütalea edilmektedir.

Konferans riyaset divanının içtimaı esnasında murahhasların müşterek hareketlerinin ve muhtelif memleektler efkârı umumiyelerinin Berlin hükûmeti üzerinde sükûn verici bir nufuz ve tesir ika edebilecekleri de düşünülmetkedir.

Fransız cevabı müzakerata esas olmayor

BERLİN, 14. A. A. — Volff ajansından: Son günlerin dahili siyaset hadiseleri, Alman hükûmetinin, Fransanın terki teslihata dair Alman talebine vermiş olduğu cevabı tetkik edememesine sebep olmuştur.

Maamafih, daha şimdiden salahiyettar mahafilde, Fransız cevabının terki teslihat meselesinde Almanya ile Fransa arasındaki müzakerata müşkülâtla mevzu teşkil edebileceği zehabı mevcuttur.

Fransız cevabı, esaslı kısmında Almanyanın şekil vaziyeti daima tanınmamakta ve Almanyanın müsavi muameleye mazhar olmak hususundaki arzusunu anlamamış görünmektedir.

Fransız metninin bir cümlesinin Alman meselenin hayeti umumiyesinin münakaşası Fransanın Almanya ya ancak muahedelerle bahşedilen emniyet ve selâmeti terketmek istediği halde bütün teslihat hakkının kendisine aidiyetini iddia eylediğini isbat etmektedir.

Bu vaziyet muvacehesinde, Almanyanın şimdiye kadar bildirmiş olduğu ihtimalatı tatbik mevkiine koyması ve 21 Eylûlde Cenevrede toplanacak olan terki teslihat konferansı mesaisine iştirak eylememesi çok muhtemeldir.

Herhalde kat'i bir karar verilmeden Fransız notası bir defa daha kemali dikkatle ve harfiyen tetkik edilecektir.

Amhazırın vahametini bihakkın müdrik bulunan Almanya, iştirak etmese bile terki teslihat konferansının mesaisini daima büyük bir alâka ile takip eyliyecektir.

Almanya, bu mesaiye iştirak kendisi için mümkün alamadığı takdirde bile kendi ademi mevcudiyetinin, konferansa iştirak edenler o vaziyetin vahametini gösterebileceğini ümit etmektedir.

Almanya yalnız müsavat istemekte ve bu arzusunun herkes tarafından arzu edilen terki teslihatın tahakkukuna medar olabileceği ümidini de beslemektedir.

İngiltere müteennit

LONDRA, 14. A. A. — M. Mac Donald'ın Alman talebi hakkında henüz hiçbir karar ittihaz etmemiş olduğu resmen beyan edilmektedir.

Fransanın Londra büyük elçisi M. Fleurian'nun hariciye nazırı Sir John Simon tarafından kabul edildiği ve mümaileyhle uzun bir mülâkatta bulunduğu bildirilmektedir.

İngilterenin bu bapta alacağı vaziyet ancak 2 gün sonra taayyün edebilecektir.

Bu teahhürün sebeplerinden birinin İngilterenin, Fransız cevabının neşrini Almanyada hasıl ettiği tesiri tetkik etmek ve Alman kabinesinin kararına intizar eylemek olmasına ihtimal veriliyor.

Rayiştağ meclisinin feshinden sonra Alman kabinesinin şimdiki hal de dahili mesail ile meşgul olmasından dolayı kabinenin vaziyetinin hemen tayini mümkün olmadığı zannolunuyor.

M. Mac Donald'ın cevabının bir "teklif" mahiyetini iktisap eylemesi gayri mümkün değildir.

Cenevre mesaisinden evvel alâkadar milletler arasında müzakereler ihzarını ait olarak mümaileyhe atfedilen niyet ne teyit ve ne de tekzip olunmamıştır.

Herhalde gerek başvekil, gerek hariciye nazırı meseleyi ciddî bir surette tetkik etmektedir.

Resmî mahafil Rayiştağın feshi hakkında susmaktadır. Bu mahafil, bilhassa Almanyayi terki teslihat konferansına iştirake ikna etmekle uğraşıldığı sırada "Hususî işler" telâkki ettiği bu meseleler için mütalea beyan etmem istediği aşikârdır. Maamafih, Rayiştağın feshini intaç eden vaziyetler İngiltrede çok elim intibaat zuhuruna sebep olmuştur. City'de fon Papen kabinesinin Rayiştağdan ziyade bütün memleketin tasvibine mazhar olduğu zannedilmektedir.

Herriot " Hayır „ demeli imiş!

PARIS, 14. A. A. — Bütün matbuat M. Herriot'nun Alman talebine karşı vermiş olduğu cevabı hararetle tasvip ,olçülü tabiratını ve kullanılan lisanın nezaketini kaydetmektedir.

Matbuat, Fransız cevabının bu suretle Fransanın şimdiye kadar bu yolda gösterilen misallere tevfikan terki teslihata matuf müzakereler içinde daima fedakârlıklar ihtiyarına hazır olduğunu ve müstakbel müzakeratın imkânlarını ihzara âmade bulunduğunu gösterdiğini yazıyor.

Fransız hükûmetinin cevabı Fransız milletinin bihakkın hissiyatına tercüman olmaktadır.

Son günlerde Berline basit bir "hayir" demediği ve kabul edilemiyen münakaşalara giriştiği için. Herriot'ya serzinişte bulunan gazeteler bile hadiselerin Fransız cevabında bu suretle inkişaf etmesinin daha muvafık olduğu ve her nokta için hak ve kuvvete istinaden sarih cevaplar verilmesinin münasip bulunduğu kanaatile şimdi hükûmetin aldığı vaziyete iltihak eylemektedir.

M. Von Papen'in mütaleatı

BERLIN, 14. A. A. — Von Papen hükûmetin, fırkaların harekâtına rağmen milli ihya teşebbüsünde devam edeceğini ve bütün Almanyanın bu bapta hükûmete tevcih edeceği kuvvetlerden cesaret alarak Almanya için teslihat sahasında müsavatı istihsal edeceğini aksi takdirde Almanyanın terki teslihat konferansından çekileceğini beyan eylemiştir. Mümaileyh, Fransız cevabının mevzuu bahis meselenin halline müsait olacağını zannetmediğini ilâve eylemiştir.

Prusyadaki nazik vaziyet

BERLIN, 14. A. A. — Havas Ajansı muhabiri bildiriyor: Alman hükûmeti 80 bin kişiye yakın olan Prusya polis kuvvetini kendi hükmü ve emri altına almak tasavvurunda bulunmaktadır. Prusyadaki Alman tali komiseri daha şimdiden Prusya polislerini Alman hükûmetinin hükmü nufuzu altına koyan bir kararname projesi hazırlamıştır.

Bu islahat M. Von Papen ve M. Schleicher'in merkeziyetçi siyasetlerinin devam demektir, ancak bunu yapmağa sevkeden âcil bir takım sebeplerde vardır. Zira Riyaseti Cumhur kabinesile parlamento arasındaki niza Rayiştagın feshi neticesinde Almanyada hitama ermişsede Prusya da devam etmekte ve hükûmet merkezcilerle Nazilerin çarçabuk bir leşerek Landtag'da bir başvekil intihap ettirmelerinden korkmaktadır. Böyle bir ihtimal Prusyadaki Alman komiserini gayet nazik bir vaziyete sokacaktır.

Hatta komiserin usulü dairesinde teşekkül etmiş bir Prusya hükûmeti karşısında mevkiini muhafaza edememesi de muhtemeldir.

İşte bu şebebe binaen Von Papen hükûmeti Prusya polisini elinin altında bulundurmak istemektedir.Bu sayede milli müdafaa ordusu ile Prusya polisi ayni kumanda altında

Sanayiciler Lehine mühim Kararlar Verilecektir

(Başı 1 inci sahifede)

memleket sanayiinin tevekkufe ducar olmaması hükûmetçede tamamile arzu edilmekte olduğunu, bu husustaki mesainin önümüzdeki hafta zarfında intaç edileceğini beyan buyurdu. Heyet içtimada vekil Beye arzedilen temennileri yarın bir muhtıra halinde Vekâlete takdim eyliyecektir.

Öğrendiğime göre sanayicilerin taleplerinin ekserisi nazari dikkate alınacaktır. Bunlardan acil olanlar hakkında karar alınıp tatbikine geçilecektir.

Makine yedek ve tecdit parçalarının ithali serbest olacaktır iptidai maddelerden müstacel olanların der hal ithalina müsade olunacak, zamanla diğer tahdidatı kaldırılacaktır.

Maksat memlekette sanayii tesis olduğuna göre teşviki sanayi kanununun alâkadarlarına bahsettiği istisnaları lâğveden kanunların eski hakların mahfuziyeti noktasından sanayiciler lehine tadili derpiş edilmektedir.

Ruhsatnameler için vekâlete vaki olacak muracaatlar acilen tetkik edilecek fakat yeni fabrikalar kurulmak istenirken döviz muvazenesi ehemmiyetle nazari dikkate alınacaktır.

Getirilecek makinalar bedelinin nasıl ödeneceği düşünülecek takas usulü ile ödenecek ise mukabilinde esasen alıcısı olan maddelerden gayri mevadın takasa esas tutulması istenecektir.

Takas suretile ithal edilecek mamulâtın milli mamulâtın sürümüne engel olmaması ehemmiyetle nazarı dikkate alınacaktır.

---

cemedilmiş olacaktır.

Temps gazetesi ve Fransız cevabı

PARIS, 14 . A.A. — Havas ajansından: Temps gazetesi Fransız cevabı ve Alman keşmekeşi sellevhasile neşrettiği bir başmakalede diyor ki:

" Alman buhranı dün Avrupada vahim endişeler ihdas eden yeni bir safhaya girmiştir. Kendi kendisinin kontrolü, sükûn ve emniyetle muhat olması lâzım gelen vakarını tamamen kaybetmiş olan bu büyük memleketin içinde kaldığı kargaşalık ve tezattan mütehayyir olmamak mümkün değildir.

Fransanın göstermiş olduğu gayret sarsılmaz bir sulh ve sükûn arzusu içinde her türlü aksi ihtimallere karşı kendi emniyet ve selâmetini, hakkını temin etmek isteyen bir milletin gayretidir ki bununda Alman teşebbüsüne verilen Fransız cevabı mükemmel surette göstermektedir.

M. Goering Hindenburg'a bir mektup gönderdi

BERLIN, 14. A. A. — Volff ajansından Rayiştağ meclisinin nasyonal - sosyalist fırkasına mensup reisi, mareşal Hindenburg'a gönderdiği bir mektupta Alman kabinesinin meclis müzakeratında hazır bulunabilmek için Rayiştag müraabe encümeninin huzurunun bertaraf edilmesini şart koymasından dolayı protesto etmekte ve müşarünileyhten kabineyi kanunu esasi ahkâmına riayete davet etmeği talep eylemektedir.

Alman reisicümhuru, Rayiştağ meclisi reisinin, işbu meclisin feshile meydana gelen hukuki vaziyeti idrak eylediği zaman Alman kabinesinin Rayiştağ mürakabe komisyonu müvacehesine çıkabileceğini cevaben iblâğ eylemiştir.

Tam diktatörlük

BERLIN, 14. A. A.— Havas ajansından: Goering'in iddialarına rağmen Rayiştağ kanunî surette feshedilmiş olup içtima akdedemiyecektir.

Tamamile kanunuesasi noktai nazasından düşünülecek olursa Almanya hükûmetinin parlâmentoyu heran feshetmesi mümkün ve Hindenburg'un imza etmiş olduğu kararnamenin müteber olduğu muhakkaktır.

Bu noktai nazar, Rayiştağın son celsesini müteakip M. Goering tarafından içtimaa davet edilen eskiler meclisine iştirak etmekten imtina etmiş olan merkez fırkası mensupları ile sosyalistler tarafmdan kabul edilmektedir.

Bu hizipler M Goering Rayiştağı yeniden içtimaa davet eylediği takdirde bu daveti gayri kanuni telâkki ederek icabet etmiyeceklerini beyan etmişlerdir.

Dünkü vakayiden sonra "Riyaseti cümhur kabinesi" nin diktatörlük mahiyeti her zamandan daha ziyade bedahat kesbetmiştir. Zira hali hazırda kabine kuvvetini münhasıran dün akşam da Rayiştağın celsesinden sonra hattı hareketni tasvip etmekte olduğunu M. Von Papen'e söylemiş olan reisicümhur Hindenbourg'tan almakta ve onun kayit ve şartsız müzaheretine istinat eylemektedir.

Hükûmet, icabında, fırkaların ve bilhassa Nazilerin iğtişaşlar çıkarmalarına kuvvetle mani olmağa azmetmiş olup, ordu elinde bulunmakta olması hasebile vaziyete hakim olması muhtemeldir.

Ağırceza Koridorunda Boğuşma

(Başı 1 inci sahifede)

olarak devamını talep etmiş, bu talebe Şeyh Alinin vekili Nuri B. itiraz ederek:

— Hallo tahliye edildiği takdirde müvekkilimi derhal öldürür, demiştir.

Nuri Beyin itirazı avukatlar arasında şiddetli bir münakaşaya sebep olmuş ve Cemil Bey demiştir ki:

— Hallo Şeyh Aliyi değil, Şeyh Ali Halloyu öldürmek istemektedir. Hattâ bu işi becerebilmek için memleketten fedaî celbetmiştir.

Şeyh Ali müvekkilmi öldürmeyi o kadar kuvvetle aklına koymuştur ki müvekkilim tevkifane de olmasına rağmen izalei vücudünü elzem görmüş ve:

— Sana evinden gönderdiler diye verilmek üzere tevkifanede bulunan müvekkilim Halloya bir tavuk göndermiş ve bu pişmiş tavuğun içerisine zehir katmıştır. Hallo evinden kendisine tavuk gönderilmiyeciğini bildiği ve Şeyh Alinin de kendisini zehirlemek istediğinden haberdar bulunduğu için, tavuğu kabul etmemiş;

— Bu tavuk benim değil başka Halilin olacak, demiş ve tevkifane aranmış, taranmış, başka bir Halil bulunarak tavuk ona verilmiştir. Bu ikinci Halil akşam üzeri tavuğu yediği zaman, bittabi zehirlenmiş ve bin müşkilât ile hüsnü talih eseri olarak kurtarılabilmiştir.

Hal böyle iken müvekkilim için:

— Şeyh Aliyi derhal öldürür demek itiraz kabul etmez bir mugaiatadır. Tahliye talebimin kabulünü rica ederim.

Cemil Beyin bu müdafaasından sonra heyeti hakime müzakereye çekilmiş ve uzun bir müzakereyi müteakip kefaletle tahliye ye kararı vermiştir.

Mahkemeyi büyük bir heyecanla dinleyen her iki tarafın avenesi kararın tefhiminden sonra ağırceza mahkemesi önünde yeni bir hâdise ve yaralama vak'ası çıkarmışlardır.

Hallonun tahliyesi için Abdullah isminde akrabasından biri icap eden kefalet akçasını verirken, orada bulunan Şeyh Ali üzerine atılmış:

— Hükûmet bu adamı nasıl tahliye edermiş? Sanki o çıkarsa ben sizi yaşatır mıyım? diye haykırmış ve Abdullaha şiddetli bir yumruk atmıştır. Bu yumruk orada bulunan her iki taraf avenesini biribirine katmış ve 30 kadar insan bir anda bir birleriyle boğuşmıya başlamışlardır. Hâdise o kadar gürültülü olmuştur ki:

— Vur! Tut! yakala! naraları arasında:

— Can kurtaran yok mu?

— Amman anam yandım,

— Polisss!....

— Jandarma!...

Feryat ve istimdatları Adliye koridorlarını dolduran halkı korkutmuş ve herkes kaçmağa, bütün kapılar kilitlenmeğe başlamıştır.

Bu esnada da jandarmalar, polisler ağırceza koridoruna girmişler, iki taraf kapılarını çevirmişler, kimseyi dışarı salı vermemişler ve hâdiseye sebep olanları yakalamışlardır.

Bunlardan Şeyh Ali başından, Abdullah ta ağzından kan akar bir vaziyette yakalanmışlardır.

Vak'aya derhal ilâmat müddei umumisi Muhittin Bey vaz'ıyet etmiş ve gürültü çıkaran, mahkeme kararına karşı gelen, adaleti hiçe sayan serkeşleri kapı altı jandarma karakoluna sevketmiştir. Bu serkeşler yakalanınca ve mesele anlaşılınca Adliye koridorlarında sükûnet derhal avdet etmiştir.

Dün gece Ay tutuldu

(Başı 1 inci sahifede)

ve takip etmiş, safahatının evvelce tesbit edilmiş zamanlara tamamen tetabuk ettiğini görmüştür. Husuf tam olmamakla beraber ayın yüzde doksan sekizini kaplamış, yüzde ikisi açık kalmıştır Husuf şehrimizin her tarafından seyredilmiştir. Saat on birden sonra ay tekrar görünmeğe başlamıştır. Ay tutulduğu zaman batıl itikatlara inanan bazı kimseler aya kurşun sıkmışlardır. Silâh atanlar zabıta tarafından takip edildiklerinden bu hal devam etmemiştir.

Halkevi köycülük şubesinde

Bugün öğleden sonra Halkevi köycülük şubesinin tesis ve idare heyeti intihabatı yapılacaktır.

M. Pozzi

Boğazlar komisyonunda Fransız murahhası bulunan M. Pozzi Mersilya'dan şehrimize gelmiştir.

Ekaliyet mektep lerindeki Türk hocalar

(Başı 1 inci sahifede)

Diğer taraftan muallimlerin ücretleri de bir muallimi tatmin edemiyecek şekilde az görülmektedir. Ekalliyet ve ecnebî mektepleri kendi muallimlerine ders başına 5 şer lira verdikleri halde Türk muallimlere verilen ücretler pek azdır.

Meselâ ilk kısımda haftada 4 dersi olan bir Türk muallim vergiler de kesildikten sonra, ders ücreti 75 kuruş olduğundan, çok az bir para almaktadır.

Dünkü içtimada muallimler bütün taleplerini tesbit ve bir temenni mahiyetinde şehrimizde bulunan Maarif vekili Esat Beye takdim etmek üzere Abidin Daver, Yusuf Ziya, Zeki Cemal, Tevfik Necati, Ali Fuat, Celâl, Rasih, Vasfi Beylerden mürekkep bir heyet seçmişlerdir. Bu heyet bugün Halkevinde toplanarak muallimlerin taleplerini tesbit edecek, yarın veya cumartesi günü Maarif vekili Esat Beyle temasa gelecektir. Maarif vekâletinin bu meseleyi ehemmiyetle telâkki edeceği söylenmektedir.

Dünkü içtimada Reisicümhur Gazi Hz. ne. B. M. M. reisi Kâzım Pş. Hz. ne, Başvekil İsmet Pş. Hz. ve Maarif vekili Esat B. fendiye tazimat telgrafları çekilmesi ittifakla kabul edilmiştir.

Polîste

Bu ne Hiddet?

Adamcağızın odunla gözünü patlattı

Kasımpaşada, Kulaksızda oturan kömürcü Mahmut, arabacı Arap Hüseyine odunlarını getirmesini söylemiş. Fakat, bunları mutlaka bir arabaya sığdırmasını ayrıca tenbih etmiş. Arap Hüseyin, odunları gene iki arabaya koyup getirince kömürcü Mahmut kızarak eline geçirdiği bir odunu arap Hüseyinin suratına fırlatmıştır. Odun arap Hüseyinin sol gözüne isabet ederek zavallinin gözünü patlatmıştır. Kömürcü Mahmut yakalanmıştır.

Dıvarın üstünde çalışırken

Beykozda, Umur yerinde ameleden Mustafa oğlu İsmail bir duvarın üstünde çalışırken duvar yıkılmış, İsmail yere düşerek ağır surette yaralanmıştır.

Tehdit

Kasımpaşada Piç Mehmet, balıkçı Hayimi tehdit ettiği iddia edildiğinden hakkında tahkikat yapılmaktadır.

Yankesici

Seyyar manav Yaşarın cebinden 15 lirasını aşıran sabıkalı Arnavut Recep yakalanmış ve çaldığı para sahibine iade edilmiştir.

Otomobil kazaları

Dün de şehrimizde üç otomobil kazası olmuştur:

1 — Beşiktaşta oturan hammal Hayiğın oğlu 7 yaşlarında Ohanes, Bayatpazarmdan geçerken şoför Hulûsi Ef. nin 2660 No lu otomobili altında kalarak yaralanmış ve Etfal hastanesine kaldırılmıştır.

2 — Kadıköyünde Yoğurthane sokağında 17 No. lu evde oturan Hatice H. ın oğlu 6 yaşlarında Feridun Haydarpaşa rıhtım caddesinden geçerken şoför İhsanın 616 No. lu otomobili önüne çıkmış, son sür'atle giden otomobil çocuğu tekerlekleri altına alarak vucudunun birkaç yerinden yaralamıştır.

Şoför İhsan yakalanmış, yaralı çocuk hastaneye kaldırılmıştır..

3 — Şoför Nikoli ile Hanefinin otomobilleri, dün öğle üzeri Venedik sokağından ayni zamanda geçmek istemiştir, ve tabii, sokağın darlığı buna imkân bırakmadığından bir iki adım ötede şiddetle çarpışmışlardır. Müsademe neticesinde otomobilleri ehemmiyetli surette hasara uğrayan şoförler, bu sefer de biribirlerile kavgaya tutuşarak gırtlak gırtlağa gelmişlerdir. Zabıta her iki şoförü de yakalamıştır.

Otomobil gibi

Beşiktaşta Hasfırında oturan sıvacı Ali, bütün hızile yolda koşarken Şükrü B. isminde bir mütekaide şiddetle çarparak adamcağızı yere düşürmüştür. Şükrü Bey, sademenin tesirile ağır surette yaralandığından hastaneye kaldırılmış Ali de yakalanmıştır.

Bir mütearrız

Üsküdarda, Selâmiali mahallesinde, çömlekçi bayırında oturan Ali, bahriye mütekaitlerinden Tevfik Beyin evine girerek kendisine taarruz etmiş sonra buna dakanmayarak adamcağızın ayağının başparmağını ısırmıştır.. Müteerrız yakalanmıştır.

Şeker, kahve Ve çay

Halen tatbik edilen kanundan başka bir değişiklik yoktur

Dünkü Sonposta gazetesi "Mühim bir kararname" serlavhası altında söyle bir haber neşretmiştir:

"Haber aldığımıza göre, şeker, kahve ve çay hakkında yeni ve mühim bir kararname neşredilmiştir. Bu kararnameye göre 1 temmuzdan itibaren gelmiş ve gelecek olan şeker, çay ve kahve gümrükten serbestçe çıkarılabilecektir.

Çıkarılan malların dövizleri, malların çıkarıldıkları tarihten dört ay sonra yüzde ellisi, müteakıp bir ay sonra da diğer yüzde 50 si tediye edilecektir. Kararnamenin tatbikı hususunda dün Gümrük Başmüdüriyeti ile Borsa Komiserliği arasında küçük bir ihtilâf olmuşsa da komiserliğin noktai nazarı muvafık görülmüştür. Bugün ilk parti şeker, kahve ve çay çıkarılacaktır. Kararname piyasada çok iyi tesirler yapmış ve bu karardan dolayı hükûmet takdir edilmiştir. Tahminlere göre kesme şekerin fiati 39,50 den 37,50, tozlar 35 liraya düşeceği gibi (130) kuruşa satılan kahve de 110 - 112 kuruşa düşecektir. Bu kararname ile şeker, kahve ve çay fiatleri üzerinde herhangi bir fiat yükselmesinin önüne geçilmiştir."

Bu haber alâkadarlar tarafmdan hayretle karşılanmıştır.. Çünkü böyle bir şey yoktur. Ortada halen tatbik edilen bir kanun vardır. Bu yanlış habere istinat edilerek bazı kimselerin zarara uğramamaları için kanunu aynen derc ediyoruz.

Çay şeker ve kahve ithalinin bir elden idaresi hakkında kanun

Madde 1 — Halen mevcut vergi ve resimlere ilâveten mali bir menfaat gayesi takip edilmemek şartile Hükûmet çay, şeker ve kahvenin memlekete ithali işlerini bir elden idare ettirmeğe mezundur.

Ancak işbu maddeleri memlekete ithal etmek istiyenlere, ithal edecekleri maddelerin kıymetine muadil olarak Hükûmet tarafından tayin edilecek Türk malı çıkarmak şartile mezuniyet verilebilir.

Madde 2 — 31 mayıs 1932 tarihine kadar yapılmış mukavelelere müsteniden gelecek şeker, kahve ve çay ile işbu kanunun tarihi neşrinde gümrüklere gelmiş bulunan şeker, kahve ve çay bu kanun hükmûne tabi değildir.

Madde 3 — Bu Kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 4 — Bu kanunun hükümlerini icraya Icra Vekilleri Heyeti memurdur.

Ermeni katolik lâik meclisinin kararı

Yedikule Ermeni hastanesinin 100 inci senei devriyesi merasim komisyonu tarafmdan komisyona iştirak etmek üzere Ermeni katolikleri Meclisi idaresine dahi davetiye yollanılmıştı. Lâkin Ermeni katolikleri lâik meclisi idaresi bir hastane için lâzım gelen çalışmaklığı kabul etmekle beraber mezkûr 100 inci sene merasim komisyonuna riyaset eden bir papas olması münasebetile lâik bir meclisin cevap vermesini münasip görmemiştir.

Lady Tottenham

Yarın limanımızı ziyaret edeceğini yazdığımız İngiliz filosu kumandanı Contre Amiral Tottenham'ın refikası Lady Tottenham zevcine ihtihak etmek üzere Praga vapurile dün şehrimize gelmiştir.

Cenubî Fasta askerî harekât

RABAT, 14 A.A. — Havas Ajansından: Göller yaylasının şark kısmındaki işgal harekâtı 1700 fesat erbabının inkiyat ve silâhlarını terketmelerile nihayet bulmuştur. Diğer taraftan, takriben 5000 kişiyi ihtiva eden 1500 çadırlık bir kabinenin mümessilleri Tadla arazisine kumanda eden ceneralle görüşmek üzre nezdine gitmişlerdir.

Uçan aile hayatta

KOPENHAGUE 14 A.A.— Uçan aile, İngiliz bandralı Talbot balıkçı gemisi ile sağ ve salim olarak dün saat 15.30 da Groenland'ın şark kısmındaki Ongmassalik'e muvasalat eylemiştir.

NEVYORK, 14 (A.A.) — Nevyork Times gazetesi, Amerika hükûmetine, Hutchinson teşebbüsü gibi ilân mahiyetinde Atlas Okyanusunda hava seferleri icrasının memnuiyetini temin için beynelmilel bir itilâf akdi zımnında müzakerata girismesini tavsiye etmektedir.

İstanbul mahkemei asliye altıncı hukuk dairesinden: Kadirgada kâtip sinan caddesinde 13 numerolu hanede mukim Fatma Maide Hanım tarafından küçük Ayasofyada Tahsin bey sokağında 16 No. lu hanede mükim Celal bey aleyhine ikame olunan boşanma davasının ilânen vaki tebliğat üzerine gıyaben cari tahkikat neticesinde müddeinin bu baptaki şuhudu dinlenilerek tahkikat ikmal ve yevmü muhakeme olarak 8-10-932 tarihine tesadüf eden cumartesi günü saat 14 te tayin edilmiş olduğundan yevmü ve vaktî mezkûrda mahkemeye gelinmediği ve tarih ilândan itibaren 10 gün zarfında itiraz edilmediği takdirde bil cümle vakıatın ikrar ve kabul edilmiş adolunacağı malûm olmak üzere keyfiyet ilânen tebliğ olunur.

İstanbul ikinci iflâs memurluğundan: Adres: Mahmut Paşada 154 numarada: Agop Diyarbekirliyan efendi: Balâda ismi ve adresi yazılı olan zatın iflâsı açılıp tasfiyenin adi şekilde yapılmasına karar verilmiş olduğundan: 1 — Müflisden alacağı olan veya mallarında istihkak davasında bulunanların alacak ve iddialarını işbu ilândan bir ay içinde eyyamı resmiye müstesna olmak üzere her gün saat 13 ten 18 kadar Sultanahmet'te vaki adliye binasında icrayi vazife eden ikinci iflâs dairesinde gelerek alacaklarını kayt ettirmeleri ve senet ve defter gibi delilleri her ne ise bunların asil veya musaddak suretlerini vermeleri, 2— Müflise borçlu olanların yukarıda yazılı olan müddet içinde borçlarının miktarını yazdırmaları bilâfına hareektin ceza kanunu mucibince tatbikat ve mesuliyete uğrayacaklarını bilmeleri, 3 — Müflisin mallarını nakit ve tahvilâtı ve buna mümasil kıymetli evrâkını her ne suretle olursa olsun ellerinde bulunduranlar ister şahıs ister banka ve sair müessese olsun bunların üzerindeki hakları mahfuz kalmak şartile o malları ayni müddet içinde daireye vermeleri, vermezlerse cezai takibat ve mesuliyete uğrayacakları mazeret bulunmadıkça rüçhan haklarından mahrum kalacaklarını bilinmesi, 4 — 18-9-932 pazar günü saat 14 te yukarıda yazılı olan iflâs dairesinde alacaklıların ilk içtimada hazır bulunmaları ve müflisin müşterek borçluları ile kefillerinin ve borcu tekeffül eden sair kimselerin içtimada hazır bulunmağa hakları olduğu ilân olunur.

İstanbul üçüncü icra memurluğundan: Bir deynin temini istifası için tahtı hacze alınmış olan muhtelifülcins elbiselik kumaşın 17-9-932 cumartesi günü saat ikide Sandal bedesteninde satışı icra edileceğinden talip olanların yevmi mezkûrde Sandal bedesteinnde bulunmaları ilân olunur.

Üsküdar 2 inci S. hukuk mahkemesinden: Üsküdarda durbali mahallesinde orta sokakta 3 No. lu hanede sakine iken 6-3-932 tarihinde vefat eden ve terekesine mahkememizce vaziyet edilmiş bulunan Zeniye Hava hanımdan alacak ve borç iddiasında bulunanların bir mah ve veraset iddiasında bulunanların da üç mah zarfında vesaik ve senedatı kanuniyelerile birlikte Üsküdar ikinci sulh hukuk hâkimliğine müracaat eylemeleri ve aksi taktirde kanunu medeninin mevadı mahsusası ahkâmı tatbik olunacağı ilân olunur.

İstanbul asliye mahkemesi birinci hukuk dairesinden: İstanbulda Manhayım hanında Jakbasat Biraderler şirketi; İsmail Edip ve Osman Edip beyler vekili Cevdet Ferit bey tarafından aleyhinize ikame olunan davanın 6-9-932 tarihli celsesinde tebliğata rağmen gelmediğinizden hakkınızda gıyap kararı verilerek devamı tahkikat 18-10-932 tarihine müsadif salı günü saat 14 te talik kılınmış olduğundan mezkûr gün ve saatte bizzat veya bil'vekâle hazır bulunmanızı natik H. U. M. K. nun 401 inci maddesi hükmüne tevfikan işbu gıyap kararı tebliğ mekamına kaim olmak üzere ilân olunur.

ZAYİ — 932 senesinde Bursa Lisesinden almış olduğum tasdikname mi kaybettim. Yenisi çıkarılacağından hükmü yoktur. 164 No lu Yaşar.

ZAYİ — Üsküdar 17 inci mektepten aldığım şehadetnamemi kaybettim. Üsküdar Kassam Çeşmesi 20 No da Şükrü.

ZAYİ — Adapazarı T. Ticaret Bankasından satın aldığımız elli hisse için alman 155 numaralı makbuzu zayi eyledik. Yenisini alacağımızdan eskisinin hükmü olmadığını ilân ederiz. Samuel Venturero ve Mah. ve Şs

Açık arttırma ile satış ilânı

Mersin Ziraat Bankasından:

Sıra No.	Kariye ve mahallesi	Mevkii	Cinsi	Dö.	Maliye devir K.Lira	Muhammen K.
233	Osmaniye	Mil bahçe	Tarla	53	2000	2800
234	"	Çavuşlu yolu C.	"	100	0	2100
235	Gözne	Aşağı gözne	Bahçe	40	750	1950
236	Gözne	Aşağı gözne	Tarla	129	351	1300
237	Osmaniye	Yalınayak yolu caddesi	"	29	0	950
238	"	Çavuşlu yolu C.	"	25	0	250
239	Karadivar	Takran	"	60	0	160
240	Karadivar	Takran	"	15	0	40
241	Karadivar	Takran	"	20	0	50
242	Karadivar	Takran	"	120	0	250

1 — Yukarıda evsafı yazılı Gayri mübadillere ait emvalden 233 ilâ 238 sıra No. olanların tamamı 239 ilâ 242 sıra No. emvalinde 140 hissede 17 hissesi 8-9-932 tarihinden itibaren açık arttırma ve peşin para ile müzayedeye çıkarılmıştır. Haziran 928 tarihli talimatnamedeki eşkâle göre hak sahiplerine verilmiş olan gayrimübadil bonoları da nakit makamında kabul olunur.

2 — Mezkûr emlâkin müzayedesi yirmi dokuz Eylûl 932 perşembe günü saat onda Mersin Ziraat Bankası binasında müteşekkil heyet huzurunda yapılacaktır. Taliplerin muayyen vakitte müzayede mahallinde hazır bulunarak heyete müracaat etmeleri lâzımdır.

3 — Müzayedeye iştirak için muhammen kıymetin yüzde yedi buçuğu nisbetinde teminat akçasını müzayede saatinden evvel Banka veznesine yatırılıp teminat makbuzu alınmış olması icap eder.

4 — Satış ve müzayede şeraitini anlamak ve daha ziyade tafsilât almak isteyenler Bankada Yunan emvali servisine müracaat edebilirler. (4784)

Beşiktaş Malmüdürlüğünden:

Beşiktaşta Abbas Ağa mahallesinin Ihlamur caddesinde No. 15 li dükkân derununda mevcut meyhane mobilya ve sairesi şehri halin on yedinci cumartesi günü saat on altıda bilmüzayede satılacağından taliplerin yevm ve saati mezkûrda mahallinde hazır bulunmaları. (4834)

Hali tasfiyede bulunan

Mudanya - Bursa demiryolu

TÜRK ANONİM ŞİRKETİNDEN:

Hali Tasfiyede olan Mudanya—Bursa demiryolu Türk Anonim Şirketi hissedarları 1932 senesi T. evvelinin on beşinci cumartesi günü saat on beşte Beyoğlunda Kuloğlu sokağında 34 numaralı binanın 1 Numaralı Dairesinde fevkalâde Heyyeti Umumiye İçtimaında hazır bulunmaları reca olunur.

NİZAMNAMEİ MÜZAKERAT:

1) — Tasfiye Memurları raporu.

2) — Bilânçonun tasdiki.

Işbu fevkalâde içtimaa iştirak eylemek için hissedaranın hisse senetlerini tayin olunan günden lâakal on gün evveline kadar:

İstanbulda balâda muharrer Şirketin Merkezine,

Pariste Lizbon Sokağında (50) mükerrer numaralı Bank Parizien pour l'Endüstri e lö Kommers.

Brükselde Ansenyöman Sokağında (95) Numarada Bank Endüstriel Belj'e tevdi eylemeleri ve keyfiyet tevdii mütezamin almacak makbuzların içtimaa dahil olmak için ibraz eylemeleri lüzumu ilân olunur.

Tasfiye Memurları.

İstanbul üçüncü icra memurluğundan: Temamına 9000 lira kıymet takdir olunan Fındıklıda Selime hatun mahallesinde Osman Çavuş sokağında atik 13-13 cedit 15-17-15/1 numaralarlar murakkam üç bap hanenin temamı açık arttırmaya vazolunmuştur. 27-9-32 tarihinde şartnamesi divanhaneye talik edilerek 17-10-32 tarihine müsadif pazartesi günü saat ondörtten on altıya kadar İstanbul üçüncü icra memurluğunda birinci açık arttırma suretile satılacaktır. Arttırmaya iştirak için yüzde 7 buçuk teminat akçesi alınır. Müterakim vergi ve Belediye rüsumu ve Vakıf icaresi müşteriye aittir. Hakları tapu sicillerile sabit olmayan ipotekli alacaklılar ile diğer alâkadarların ve irtifak hakkı sahiplerinin bu haklarını husuşile faiz ve masarife dair olan iddialarını ilân tarihinden itibaren 20 gün zarfında evrakı müsbitelerile bildirmeleri lâzımdır. Aksi halde hakları tapu sicillerile sâbit olmayanlar satış bedelinin paylaşmasından harıç kalırlar. Alâkadarların İcra ve İflâs kanununun 119 uncu maddesi ahkâmına tevfikan hareket etmeleri lüzumu ve daha fazla malûmat almak isteyenlerin 931-1258 numara ile memuriyetimize müracaatları ilân olunur.

Üsküdar icra memurluğundan: Bir borçtan dolayi mahcuz ve paraya çevrilmesi mukarrer pençere yapmağa mahsus işlemiş keresteler 19-9-932 pazartesi saat 10 dan 11 re kadar Tophanede Kumbaracı yokuşunda Hiristo efendinin mobilya dükkânı önünde açık artırma suretile satılacağından taliplerin mahallinde hazır bulunacak memura muracaatları ilân olunur.

MAMA

Dr. Hakkı Şinasi

Yavrunuzun, en sıhhî gıdaşıdır.

HACI FİDAN

Merhumun halefi: Fennî sünnetçi

M. EMİN

Beşiktaş. Müzdan Han No. 4

İstanbul dördüncü icra memurluğundan: Pertevniyal vakfının Refia, Fatma, Fahire, Hacer, Sabahat hanımlarla İsmail Ferit bey zimmetindeki alacağından vefaen mefruğ bulunan Mahmutpaşada Hoca Kasım Gnanî mahallesinde Hocahanı cadde ve sokağında Atik 11 cedit 8 No. lu mukaddema hane-elyevm derununda carî halkalı nısıf masura mai lezizi havî arsanın dörtte üç hissesi 30 gün müddetle ilk müzayideye vazolunarak 3901 lirada talibi uhtesinde olup bu kerre yüzde beş zam ile ve 15 gün müddetle ihalei kat'a müzayidesine vazolunmuştur. Hududu: sağ tarafı Şerif Aptullah paşa varesesine ait arsa, sol tarafı Acı Musluk sokağı ve ön tarafı Kasımoğlu sokağile maduttur. Derununda harap bir hamam ve bir mutfak ve kömürlük ve su haznesile bir ayva ağacı ve iki incir ağacı vardır. Mesahası tahminen 2500 arşındır. Dört hisse itibarile üç hissesinin kıymet muhamminesi (11250) liradır. Talip olanların 926-8447 dosya numarasile müracaatları. Fazla malûmat isteyenler memuriyetimizce ita edileceğinden bizzat veya bilvekâle 29-9-932 tarihinde saat 14 ten 16 ya kadar kıymeti muhamminesinin yüzde onu nisbetinde pey akçesini müstashiben müracaat eylemeleri ilân olunur.

3 üncü kolordu ilânları

İsparta ve Eğirdirdeki kıtaat için aşağıda mikdarı ihale tarihi yazılı un kapalı zarfla münakasaya konmuştur. Şartnamesini görmek isteyenlerin her gün komisyonumuza, ihaleye iştirak edeceklerin vakti muayyeninde İsparta satın alma komisyonuna müracaatları. (776) (4742)

Cinsi	Kilo	İhale tarihi	Gün	Saat	Mahalli
Un	62694	2/10/1932	Pazar	15	Eğirdir
Un	142537	2/10/1932	Pazar	14	Isparta

* * *

Manisadaki fırka kıt'aların ihtiyacı olan aşağıda mevaki ve mikdarları gösterilen ekmek kapalı zarfla münakasaya konmuştur. İhalesi 29-9-932 perşembe günü saat 15.30 dadır. Evsafı komisyonumuzda mevcuttur. İhaleye iştirak edeceklerin vakti muayyenindeManisada Al.Sa.Kom.na müracaatları (773) (4739)

Kırkağaç Kilo	Kasaba Sahili Kilo	Menemen Kilo	Uşak Kilo
00000	00000	00000	6107 1 inci teş-932
18720	14844	18720	5910 2 inci teş-932
19344	15339	19344	6107 1 inci Kâ.932
19344	15339	19344	6107 2 inci Kâ.933

* * *

K. O. kıt'aları hayvanatı için 60 ton yulaf alınacaktır. İhalesi 19-9-932 cumartesi günü saat 14.30 dadır. Şartnamesini almak isteyenlerin her gün, ihaleye iştirak edeceklerin de vakti muayyeninde komisyonumuza müracaatları. (788) (4798)

* * *

Konyadaki kıtaat için kapalı zarfla münakasaya konan 15000 kilo sığır etine yevmi ihalede verilen fiat pahalı görülerek bir ay zarfında pazarlıkla haddi lâyik görülürse 17-9-932 cumartesi saat 15 te ihale edilecektir. Münakasaya iştirak edeceklerin vakti muayyeninde Konya Satın Alma komisyonuna müracaatları. (790) (4812)

* * *

Konyadaki kıtaat için 21700 kilo sade yağına verilen fiyat gali görüldüğünden bir ay müddetle pazarlığa konmuştur. İhalesi 19-9-932 cumartesi saat 16 dadır. İhaleye iştirak edeceklerin vakti muayyeninde Konyada satınalma komisyonuna müracaatları. (786) (4796)

* * *

K.O. ve 1 F. kıtaatının 22050 kilo mangal kömürüne talip çıkmadığından tekrar pazarlığa konmuştur. İhalesi 20-9-932 çarşamba günü saat 14.30 dadır. Şartnameyi almak istiyenlerin her gün, ihaleye iştirak edeceklerin vakti muayyeninde komisyona müracaatları. (780) (4766)

* * *

Birinci fırka hayvanatının 300bin kilo saman kapalı zarfla teklif edilen fiat komisyonca gali görüldüğünden biray müddetle pazarlığa konmuştur. İhalesi 20-9-932 çarşamba günü saat on dörttedir. Şartnameyi görmek isteyenlerin her gün, ihaleye iştirak edeceklerin vakti muayyeninde komisyonumuza müracaatları (781) (4767)

* * *

Manisadaki kıt'at için 64.479 kilo un kapalı zarfla münakasaya konmuştur. İhalesi 1-10-932 cumartesi günü 15.30 dadır. Evsafının bir sureti komisyondadır. İhaleye iştirak edeceklerin vakti muayyeninde Manisada satın alma komisyonuna müracaatları (775) (4741)

Çatalca müstahkem mevki kıtaatının 3500 kilo kuru soğan alenî münakasaya konmuştur. İhalesi 21-9-932 çarşamba günü saat 11,30 dadır. Şartnameyi almak isteyenlerin her gün ihaleye iştirak edeceklerin vakti muayyeninde komisyona müracaatları. (760) (4671)

* * *

Bursa Askerî Lise ve hastahanesinin senelik ihtiyacı olan 200.000 kilo ekmek kapalı zarfla münakasaya konmuştur. İhalesi 1-10-932 cumartesi günü saat 15 tedir. Taliplerin Bursadaki II inci fırka satın alma komisyonuna müracaatları. (740) (4512)

* * *

Çatalca Mst. Mv. için alenî münakasa suretile 6.500 kilo gaz yağı alınacaktır. İhalesi 21 Eylûl 932 çarşamba günü saat II dedir. Şartnamesini almak isteyenlerin her gün ve münakasasına işirak edeceklerin de vakti muayyeninde komisyonumuza müracaatları. (731) (4503)

* * *

1 — Edremitteki kıtaat hayvanatı ihtiyacı için 250000 kilo kuru ot kapalı zarfla münakasaya konmuştur. İhalesi 5 birinci teşrin 932 çarşamba günü saat 10 da yapılacaktır.

2 — Evsaf ve şeraiti görmek ve almak isteyenler her gün, münakasaya iştirak edeceklerin ayni gün ve saatte Edremit satın alma komisyonuna müracaatları. (792) (4827)

* * *

Manisa ve civarındaki kıt'alar için aşağıda cins ve mikdarı yazılı üç kalem erzaka verilen fiyat gali görülmüştür. İhalesi 21-9-932 çarşamba günü saat 15.30 dadır. İhaleye iştirak edeceklerin vakti muayyeninde Manisada satınalma komisyonuna müracaatları. (793) (4828)

Saman	Sığır etı	Odun	
0	0	837120	Manisa
0	0	484990	Menemen
100200	0	484990	Kırkağaç
0	29350	309307	Kasaba salihli

* * *

Tiredeki kıtaata ait 4670 Numara ve 26-9-932 ihale tarihli ilânın hükmü olmadığı ilân olunur.

Feyziati Lisesi Müdürlüğünden

17 Eylûl cumartesi günü umum sınıflarda derslere başlanacaktır. İlk kısım ve lise talebesinin mezkûr günde mektepte bulunmaları.

Darülâceze Müdürlüğünden :

112 nüfus acezeye ait muhallefat	Otomobil lâstiği 30	Alaturka keremit Adet 2430
Paçavra Kilo 480	Kırpıntı Kilo 500	Hurda bakır Kilo 10

Balâda cins ve mikdarı muharrer eşya 26 ve 27 Eylûl 932 pazartesi ve salı günü saat 9 dan beşe kadar alenî müzayede ile Darülâcezede satılacaktır. Taliplerin teminat akçelerile müracaatları. (4821)

Ticaret İşleri Umum Müdürlüğünden:

Türkiyede Yangin, Nakliyat sigorta işlerile çalışmak üzre kanunî hükümler dairesinde tescil edilerek bugün faaliyet halinde bulunan Zi Kornhil Ensurans Kompani Limitit sigorta şirketinin Türkiye Umum vekili haiz olduğu selâhiyete binaen bu kere müracaatla İstanbul'da açacağı acentalığa şirket namına Nakliyat sigorta işlerile meşgul olmak ve bu işlerden doğacak davalarda bütün mahkemelerde müddei, müddeialeyh ve üçüncü şahıs sıfatlarile hazır bulunmak üzre İsak Kohen Efendiyi tayin eylediğini bildirmiştir. Keyfiyet sigorta şirketlerinin teftiş ve murakabesi hakkındaki 25 Haziran 927 tarihli kanunun hükümlerine muvafık görülmüş olmakla ilân olunur.

Dünya Güzeli Şerefine

Bu akşam saat 21 de

TAKSİM BAHÇESİNDE

MÜSAMERE

Kraliçe Keriman Halis H.

bu müsamerede halka takdim edilecektir. İsteyenler ehven bir tabldottan istifade edebilirler.

Fevkalâde numaralar gösterilecektir.

Biletler Taksim (Tel. B. 1296) ve Tepebaşı (Tel. B. 1823) bahçeleri gişelerinde satılmaktadır. Şirketi Hayriye ve Seyrisefain son vapurları saat birde, tramvay ikidedir.

Teşviki Sanayi Hanımlar

Biçki Dikiş Mektebi

16 eylûl cuma günü sergimizin küşat resmi icra edilecek ve 17 inci cumartesi günü umuma açık bulundurulacaktır. Talebe kaydı başlamıştır. Çemberlitaş Karababa sokak, Tramvay caddesi. Tel. 22994

GÖZTEPE AMERİKAN MEKTEBİ BİNASINDA

GÖZTEPE TÜRK KOLEJİ

Leyli ve Nehari — Kız ve Erkek — İlk — Orta — Lise

Talebe kaydına başlanmıştır. Hergün 9 dan 12 ye kadar, 2 den 5 e kadar müracaat kabul olunur. Eski talebenin kayıtlarını tecdit ettirmek üzre hemen ve yeni talebenin de yerler mahdut olduğundan bir an evvel müracaatları.

Ingilizce, tedrisatına eskisi gibi ayni itina ile devam edileceği gibi Fransızca, Almanca, lisan kursları dahi vardır.

Deniz banyo, hamam ve duşları, kara ve deniz sporları temin edilmiştir. Kız talebe için tamamen ayrı ve müstakil yatakhaneleri vardır.

Mektep, resmî program tatbik edecektir. Talebesi resmî mektepler selâhiyetini haizdir. Talim heyeti resmî mektepler muallimlerinden müntahap bir heyeti tedrisiye ile takviye edilmiştir.

Karaciğer, Mide, barsak, taş ve kum hastalıklarına

TUZLA İÇMELERİ

Köprüden 6,30 - 8,20 - 9,30 - 11,40 da Haydarpaşaya hareket eden vapurların trenleri ve Cuma sabahları ilâveten 7 vapurunun treni membalara kadar giderler. İçmelerden son tren 15,55 dir.

Ankara Nafia Başmühendisliğinden:

Birinci madde — Bedeli keşfi (21745) lira ve (3) kuruştan ibaret olan (Ankara - İstanbul yolundaki) (32) menfez inşaatı mukavelename tarihinden itibaren 140 gün zarfında ikmal edilmek üzere ve kapalı zarf usulile 1-9-932 tarihinden 22-9-932 tarihine kadar 21 gün müddetle münakasaya konulmuştur.

İkinci madde — Münakasaya iktidarı fennî ve itibarı malîlerini isbat edenler kabul olunur. Bunun için münakasaya dahil olmak isteyenlerin:

A — Bedeli keşfin yüzde yedi buçuğu olan 1630 lira 88 kuruş Vilâyet İdarei Hususiyesi hesabına bankaya tevdi ettiklerine dair makbuz senedini veya Millî Bankalardan birinin teminat mektubunu yahut Millî esham mukabili Muhasebei hususiyeden alınacak ilmühaberi ibraz etmeleri lâzımdır.

B — Ticaret Odasına mukayyet olduklarına ve itibarı malîlerine ait bir vesika göstermeleri icap eder.

C — Yetlerindeki ehliyeti fenniye vesikalarını yevmi ihaleden en az sekiz gün evvel Vilâyet Başmühendisliğine göstererek münakasaya dahil olabileceklerine dair ya bir ehliyeti fenniye vesikası almaları ve yahut ellerindeki vesikanın zirine şerh verdirmeleri iktiza eder.

Bu üç şartı tamamen haiz olmayanların münakasaya iştirakleri şayanı kabul olamayacağından teklif zarfları açılmıyarak kendilerine iade edilecektir.

Üçüncü madde — Münakasa evrakı keşfiye ve şeraiti mahsusasına tevfikan icra edilecektir.

Dördüncü madde — Talipler 661 numaralı münakasa ve ihale kanununun onuncu maddesi mucibince ihzar edecekleri kapalı zarfı 22-9-932 tarih ve perşembe günü saat 15 e kadar Vilâyet Daimî Encümeni Reisliğine makbuz mukabilinde tevdi edeceklerdir.

Beşinci madde — Münakasa 22-9-932 tarih ve perşembe günü Ankara Vilâyeti Daimî Encümeninde yapılacaktır.

Altıncı madde — Evrakı keşfiye ve projeyi görmek veya daha ziyade malûmat almak isteyenlerin her gün Ankara Vilâyeti Nafia Başmühendisliğine veya Encümeni Daimî kalemine müracaatları ilân olunur. (4649)

Devlet Demiryolları idaresi ilânları

Kayseri - Sivas hattı üzerinde 439.482,800 ve 512.800 kilometrelerde vaki ocaklardan verilmek üzere 5000 M 3 derece balastın kapalı zarfla münakasası 3 Birinci Teşrin 932 salı günü saat 15 te Ankarada idare merkezinde yapılacaktır.

Tafsilât Haydarpaşa ve Ankara veznelerinde beheri beşer liraya satılan şartnamelerde yazılıdır. (4811)

Evkaf müdiriyeti ilânları

Silivride kâin Pir Mehmetpaşa camii kurşun ve saire tamiratı kapalı zarf usulile ve 15 Eylûl 932 tarihinden itibaren yirmi gün müddetle münakasaya vazedilmiştir. Talipler şeraiti anlamak üzere her gün öğleden sonra Evkaf heyeti fenniyesine ve ihale tarihi olan 6 Teşrinievvel 932 perşembe günü saat on dörtte idare encümenine müracaatları. (4820)

YELKENCİ VAPURLARI

KARADENİZ POSTASI

ERZURUM

Vapuru 18 Eylül

PAZAR

günü akşamı Sirkeciden hareketle Zonguldak, İnebolu, Samsun, Ordu, Gireson, Trabzon, Sürmene ve Rizeye azimet ve avdet edecektir.

Fazla tafsilât için Sirkeci Yelkenci hanındaki acentalığına müracaat. Tel: 21515.

Naim Vapur İdaresi

İzmir sür'at postası (20 Saat)

Lüks

ADNAN

vapuru

Her hafta Perşembe

günleri Galata rıhtımından saat tam 18 de hareketle doğru

İZMİR'e

ve pazar günleri İzmir'den saat 14 1/2 da hareketle İstanbul'a avdet eder. Tafsilât için Galata Gümrük karşısında Site Fransez han No.12 yazıhanesine müracaat Tel. B. O. 1041.

İLÂN

Osmanlı Bankası gişeleri, Eylûlün 17 inci cumartesi gününden itibaren iş'arı ahire kadar, zirde muharrer saatlerde açık bulunacaktır:

1 — Galata merkezi ile Yenicami şubesi:

Eyamı adiyede, saat 10 dan 16 ya kadar.

Pazar günleri: saat 10 dan 12 ye kadar.

2.— Beyoğlu şubesi:

Eyamı adiyede, saat 10 dan 12,30 a, saat 14 ten 16 ya kadar.

Pazar günleri: saat 10 dan 12 ye kadar.

İst. Mr. Kumandanlığı Satınalma kom. ilânları

Maltepe lisesi ihtiyacı muhtelif vatta 730 ampul pazarlıkla satın alınacaktır. Pazarlığı 21 Eylûl 932 çarşamba günü saat 10 da Tophanede merkez kumandanlığı satınalma komisyonunda icra kılınacaktır. Taliplerin izahat almak için her gün ve iştirak için de muayyen vakitte komisyonda hazır bulunmaları. (70) (4809)

* * *

Süvari Binicilik mektebine ait beş tay müzayede suretile satılacaktır. Müzayedeleri 21 Eylûl 932 çarşamba günü saat 10 da Fatihte Atpazarında icra edilecektir. Taliplerin mezkûr gün ve saatte Atpazarında hazır bulunmaları. (69) (4808)

* * *

Harbiye mektebi çamaşırhanesi için 500 kilo soda pazarlıkla satın alınacaktır. Pazarlığı 20 Eylûl 932 salı günü saat 10 da Tophanede merkez kumandanlığı satınalma komisyonunda icra kılınacaktır. Taliplerin izahat almak için her gün ve pazarlığa iştirak için de muayyen vakitte komisyonda hazır bulunmaları. (71) (4810)

* * *

Sıhhiye dairesinin ihtiyacı için kırk dokuz kalem muhtelif sıhhiye malzemesi kapalı zarfla münakasaya konmuştur. Münakasası 9 Teşrinievvel 932 pazar günü saat 14.30 Tophanede merkez kumandanlığı satınalma komisyonunda icra kılınacaktır. Taliplerin şartnamesini görmek için komisyona müracaatları ve iştirak için de şartnamesi veçhile hazırlayacakları teklif mektuplarını ihale gününün muayyen vaktinden evvel komisyon riyasetine vermeleri. (73) (4836)

* * *

Harp akademisi ihtiyacı için 15 ton arpa pazarlıkla satın alınacaktır. Pazarlığı 17 Eylûl 932 cumartesi günü saat 10 da Tophanede merkez K. satınalma komisyonunda icra kılınacaktır. Taliplerin izahat almak için her gün ve pazarlığa iştirak için de muayyen vakitte komisyonda bulunmaları. (72) (4835)

En Talihli Kumbara Sahibi Kimlerdir?

2500 Lira Mükâfat

1	Kişiye	750	lira
1	„	250	„
10	„	1000	„
10	„	500	„

TÜRKİYE İŞ BANKASI

İPEKİŞ'in

Maroken-Birmanları kadar yumuşak ve dökümlü ipekliye şimdiye kadar piyasada tesadüf edilmemiştir.

Bunların metresi:

3.25 liradır

Halbuki İPEKİŞ'in Maroken Birmanları ayarında AVRUPA KUMAŞLARININ metrosu dokuz liradır.

Ecnebi Mekteplerinden Naklen Mektebimize Kayıt için Müracaat Eden Talebelerin Nazarı Dikkatine

Ecnebi mekteplerinden Türk Liselerine nakledecek talebenin aslî sınıflara ve bakalorya imtihanlarına yetiştirilmesi için mektebimizde ihzarî sınıflar açılmasına Maarif Vekâleti celilesince müsaade edilmiştir. Alâkadar talebenin ve tafsilât almak isteyenlerin mektebe müracaatları tavsiye olunur.

Arnavutköy **Feyziati Lisesi** Müdürlüğü

ANADOLU
Türk Sigorta Şirketi

4 Üncü Vakıf Han İstanbul

Ihtiyat ve Sermayesi: (1.000.000) Türk Lirasıdır.

Nama muharrer hisse senetlerinin (%60) ı Türkler elindedir.

Türkiye İş Bankası tarafından teşkil olunmuştur. İdare meclisi ve müdürler heyeti ve memurları kâmilen Türklerden mürekkep yegâne Türk Sigorta Şirketidir. Türkiyenin her tarafında (200) ü geçen acentalarının hepsi Türktür. Türkiyenin en mühim müesseselerinin ve bankalarının sigortalarını icra etmektedir.

Yangın, Hayat, Nakliye, Kaza, Otomobil

sigortalarını en iyi şeraitle yapar. Hasar vukuunda zararları sür'at ve kolaylıkla öder.

Telgraf: İMTİYAZ - Telefon: İst. 20531

HAKİKİ RADİUM — ALÂMETİ FARİKA

MUHTEREM VATANDAŞLARIMIZIN
Nazarı Dikkatine

RADİUM — İSTANBUL-GALATA — HALİS İSVEÇ ÇELİĞİ

HAKİKÎ RADİUM traş bıçaklarımızın küçük ve büyük kutularını sarmak için şimdiye kadar ince beze müşabih kâğıtlar ve altın yaldızlı etiketler kullanmakta idik. Her hususta asrın terekkiyatından geri kalmamak maksadile işbu eski tertip bendiyelerimizi Eylülün on yedisinden itibaren kaldırıp yerine ince transparan kâğıtları kullanmağa başlıyacağız. Çünkü bu kâğıtlarla sarılı kutuların renkleri ve yazıları gayet açık ve parlak surette görülmektedir. Muhterem ahalimizin bugüne kadar işbu HAKİKÎ RADİUM traş bıçaklarımıza gösterdiği rağbeti bundan böyle dahi diriğ etmeyeceklerine kani olduğumuzu arz ile işbu tebeddülâtı muhterem halkımıza haber vermeği bir vecibe biliriz.

RADİUM TİCARETHANESİ

Telefon: Beyoğlu 2878
Telgraf: Radium-İstanbul

Açık Arttırma İle Satış İlânı
Mersin Ziraat Bankasından:

Sıra No.	Karye ve mahallesi	Mevkii	Cinsi	Dönümü devir	Maliye K. L.	Muham men K.
212	Karacalyas	Köy üstü	Tarla	50	1.000	1.050
213	»	Deli çay	»	130		2.750
214	»	Bazarlı	»	200	4.000	4.800
215	»	Şosa	»	80	1.600	1.050
216	»	Demiryolu	»	150	3.000	4.750
217	»	Hıdıroğlu tar.	»	100	2.000	1.500
218	»	Mezarlık	»	30	1.500	550
219	»	Dönük oğlu	»	100		2.050
220	Kazanlı	Çayır tarlası	»	162		3.450
221	Yaka köy	Çomak	»	35	350	350

1 — Yukarıda evsafı yazılı gayrimübadillere ait emval 1-9-932 tarihinden itibaren açık arttırma ve peşin para ile müzayedeye çıkarılmıştır. Haziran 928 tarihli talimatnamedeki eşkâle göre hak sahiplerine verilmiş olan gayrimübadil bonoları da nakit makamında kabul olunur.

2 — Mezkûr emlâkin ihalesi 22-9-932 perşembe günü saat onda Mersin Ziraat Bankası binasında müteşekkil heyet huzurunda yapılacaktır. Taliplerin muayyen vakitte müzayede mahallinde hazır bulunarak heyete müracaat etmeleri lâzımdır.

3 — Müzayedeye iştirak için muhammen kıymetin yüzde yedi buçuğu nisbetinde teminat akçesini müzayede saatinden evvel banka veznesine yatırılıp teminat makbuzu alınmış olması icap eder.

4 — Satış ve müzayede şeraitini anlamak ve daha ziyade tafsilât almak isteyenler Bankada Yunan emvali servisine müracaat edebilirler. (4420)

Güzel San'atlar Akademisinden:

Akademi, Resim, Heykel, Mimarî ve Tezyinî San'atlar şubelerile Akademiye mülhak Şark Tezyinî San'atlar mektebi teşrinievvel on beşte tedrisata başlayacaktır. Mimarî şubesine teşrinievvel onda yapılacak bir imtihanda muvaffak olan lise ve diğer şubelere orta mektep mezunları ve mimarî şubesinden gayrı şubelere veya yalnız atelye ve konferanslara misafir talebe kabul edilir.

Kayıt için tarihi ilândan teşrinievvel ona kadar pazartesi ve perşembe günleri idareye müracaat edilmelidir.

Akademiye mukayyet bilcümle eski ve yeni talebe on beş teşrinievvele kadar idareye müracaat ederek kayıtlarını tecdit ettirmedikleri takdirde Akademiyle alâkaları kesilecek ve tekrar kaydedilmek isteyenler yeni kayıt şartlarına tabi tutulacaklardır. (4724)

Merzifon Amerikan Kız Mektebi

Kayıt ve kabul 27,28 Eylül Salı ve Çarşamba günleri devam edecek, 29 Eylülde tedrisata başlanacaktır.

Yüksek Deniz Ticaret Mektebinin kayıt ve kabul şartları

Mektep leylî ve meccanîdir. Tahsil derecesi yüksekttir. Gayesi tüccar gemilerine kaptan ve makinist yetiştirmektir. Mezunlar için bir hizmeti mecburiye yoktur. Âlî ve tâlî olmak üzere tahsil müddeti dört senedir. Kayıt muamelesi 1 Eylûlden 1 T. evvele kadar devam eder. Âlî birinci sınıfa lise mezunları tâlî birinci sınıfa beş sınıflı san'at mektebi mezunları ile lise dokuzu ikmal edenler veya o derecede tahsil gördüğü alelusul tastik edilmiş olanlar kabul olunur. Âlî birinci sınıfa gireceklerin asğarî 18 azamî 21 ve tâlî birinci sınıfa gireceklerin asgarî 15 azamî 18 yaşında olmaları lâzımdır. Kabul muamelesi muayenei sıhhiyeden ve talipler fazla olduğuna göre yapılacak musabakadan ve noterlikten musaddak taahhütname verdikten sonra kespi kat'iyyet eder. Taşradan geleceklerin Yüksek deniz ticaret mektebine girmek üzere hangi tarihte memleketlerinden hareket ettiklerini müş'ir bir mazbatayı beraberlerinde getirmeleri muktazidir. Taliplerin istidalarına nüfus cüzdanlarını, aşı şehadetnamelerini, mektep şehadetname veya tasdiknamelerini, polisçe musaddak hüsnühal ilmühaberlerini, dört adet vesikalık fotoğraflarını ve velilerinin muvazzah adres ve imzalarını raptederek Ortaköyde çırağan sarayı ittisalindeki mektep müdürlüğüne müracaat eylemeleri veya taahhütlü mektup ile göndermeleri ve 1. T. evvelde mektepte yapılacak muayenei sıhhiyede bizzat hazır bulunmaları lâzımdır. (4192)

Günler Kısalıyor!

Eski tenviratınızı ıslah etmek için fazla beklemeyiniz.

MANTIKÎ TENVİRAT

ekseriya elektrik faturasını çoğaltmadan ikametgâhın

konforu ziyadesile arttırır.

SATİE

Apartıman, büro, mağaza, mektep ve sınaî mahallerin **mantıkî tenviratını veresiye yapar**

İzahat ve keşifler bedavadır.

ARNAVUTKÖY

Amerikan Kız Koleji

KAYIT MUAMELESİ — 16 Eylül Cuma ve 17 Eylül Cumartesi günleri, 9 dan 12 ye ve 14 buçuktan 16 buçuğa kadar yapılacaktır. Tedrisat 19 Eylül — Pazartesi 8,30 da başlar. Dühul ve ikmal imtihanlar aşağıda gösterilen günlerde icra edilecektir.

Türkçe	15 Eylûl, Perşembe günü	saat 9 buçukta
Fransızca ve kimya	15 „ „ „	saat 14 te
Riyaziyat	17 „ Cumartesi günü	saat 9 buçukta
İngilizce) ve) Randaman)	17 „ Cumartesi günü	saat 14 te

YENİ NESİL

Kız - Erkek **İlkmektep** Neharî

Kayıt muamelesine başlandı.

Hergün 10 dan 18 e kadar müracaat olunabilir.

Ücretler çok ehvendir.

Cağaloğlunda, Emniyet Sandığı karşısında Molla Feneri sokağında No. 34

Bu, sizi sonderece alâkadar eder

MEKTEPLER AÇILIYOR

Leylî kız ve erkek talebeye mahsus iç çamaşırlarla bilcümle levazımatın en metin ve müntahap çeşitlerini ihzar eylediğimiz gibi bütün mektep ve kolejlerin üniforma elbiseleri için hususî bir daire tesis eylediğimizi muhterem halkın enzarı ıttılaına arz eyleriz.

Üniformalar için hususî fiatlar

Baker Mağazaları

Beyoğlu, İstiklâl caddesi

Leylî ve Neharî

Kız **Feyziati Lisesi** Erkek

Boğaziçi - Arnavutköy - Çifte Saraylarda

Ana sınıfı - İlk kısım - Orta ve Lise sınıfları

Kayıt için her gün mektebe müracaat edilebilir.

Telefon: Bebek 210

Emlâk ve Eytam Bankası ilânları

Kiralık çiftlikler

Küçük Çekmece civarında Tahtakale ve Turan da dahil olmak üzere Alibey çiftliği müzayedeye konulmuştur.

1 — Müzayede kapalı zarf usuliledir.

2 — İcar müddeti üç senedir.

3 — Müzayedeye iştirak için Bankamızdan şartname almak ve teklif mektubuna leffetmek lâzımdır.

4 — İhale 29-9-932 perşembe günü saat on altıda yapılacaktır.

5 — Çiftliğin eski senelik kirası beş bin liradır.

Fazla tafsilât için şubemize müracaat ve teklif mektuplarının o gün saat on altıya kadar tevdi olunması. (4654)

MİLLİYET MATBAASI